

e-coop

Enabling communities to respond to energy, social and environmental needs

Energetické družstvá v procesoch energetickej transformácie vo vidieckych oblastiach ako hnacie sily individuálnej účasti a oddanosti jednotlivcom: cesta, ich účasť, motivácia a vnímané zmeny správania

Praktická príručka pre odborné vzdelávanie a prípravu

www.ecoopproject.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Obsah

- 01**   **Úvod**
- 02**   **O príručke OVP**
- 03**   **Energetická transformácia**
  - i. Definícia
  - ii. Evolúcia a nové paradigmy
  - iii. ET v EÚ: politiky a programy
  - iv. Úloha pedagógov OVP v energetickej transformácii
- 04**   **Základ: ESG prístup**
  - i. Environmentálne
  - ii. Sociálne
  - iii. Riadenie
  - iv. Viacstranný prístup
  - v. Zapojenie komunity
- 05**   **Scény: ESG v energetickom prechode, energetické družstvá**
  - i. Úspešné kľúčové body
  - ii. Ukážky na inšpiráciu (osvedčené postupy)
- 06**   **Zoznam kompetencií a KPI**
  - i. Európsky rámec
  - ii. e-COOP Curriculum
- 07**   **Záver a odporúčania**

01 | ÚVOD

Projekt E-coop

Cieľom európskych zelených zmlúv je zabezpečiť udržateľnosť hospodárstva EÚ, čo je cieľ, ktorý sa dosiahne premenou klimatických a environmentálnych výziev na príležitosti vo všetkých oblastiach politiky a prechodom na spravodlivý a inkluzívny pre všetkých. Zahŕňa akčný plán zameraný na: - podporu efektívneho využívania zdrojov prechodom k čistému a obehovému hospodárstvu; - obnovenie biodiverzity a zníženie znečistenia. Plán načrtáva potrebné investície a dostupné finančné nástroje a vysvetľuje, ako zabezpečiť spravodlivý a inkluzívny prechod.

S podporou a neustálym rozširovaním iniciatív Green Deal sa sektor obnoviteľných energií stal životne dôležitým faktorom pri vytváraní nových pracovných a príjmových príležitostí vo vidieckych oblastiach (Európsky občiansky panel, 2007, s. 5). Výsledkom je, že energetická transformácia v európskych krajinách presmerovala časť ťažiska hospodárskeho rozvoja do vidieckych oblastí.

Keďže väčšina zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov vyžaduje na svoje široké uplatnenie pôdu a priestor, vyvstala otázka, či je podpora obnoviteľných energií vo vidieckych oblastiach aj udržateľným rozvojom vidieckych ekonomík. Miestne samosprávy, zainteresované strany a siete sú čoraz viac vystavené výzvam rýchleho rozširovania obnoviteľných energií, ktoré nemusia nutne viesť miestni aktéri, ale často externí investori a vysoko profesionalizovaní odborníci. Aby vidiecki aktéri a inštitúcie dobehli tento vývoj, musia si vybudovať znalosti a kapacity, nájsť nové formy organizácie a komunikácie a vytvoriť svoje obchodné modely, aby si zachovali ekonomickú hodnotu v regióne.

Projekt E-coop má za cieľ prepojiť transformačné aktivity vo vidieckych oblastiach s energetickými družstvami a so zmenou správania v komunitách. Projekt teda netrvá priamo na energetických aktivitách, ako je ľahké nájsť v bežných programoch odborného vzdelávania a prípravy. Nenavrhuje nástroje, štúdie a programy o type energie a ako sa stať prosumeri alebo výrobcami energie, ale chce:

- Budovať kapacity a sociálny kapitál prostredníctvom školenia, poradenstva, facilitácie a pomoci pri vytváraní a zakladaní skupín;
- Objasniť administratívne procesy a postupy vrátane vypracovania návrhov financovania;
- Identifikovať vhodné organizačné modely (družstvá) a stratégiu na ich implementáciu;
- Zlepšiť jednoduché pochopenie a riadenie financovania a zdrojov prostredníctvom PRV a iných zdrojov financovania EÚ a členských štátov.

V tomto smere je tento projekt prvým svojho druhu.

Z analýzy potrieb zameranej na aktuálnu situáciu týkajúcu sa energetickej transformácie v Európe konzorcium zistilo, že napriek mnohým koncepciám a stratégiám na podporu trvalo udržateľného rozvoja od vlád a rôznych spoločenských aktérov je globálny ekonomický systém stále charakterizovaný vysokým a neustále sa zvyšujúcim vyčerpaním prírodných zdrojov, ďalšiu degradáciu a kontamináciu biologických systémov, zvyšovanie emisií skleníkových plynov a neustály pokles biodiverzity. Zároveň sa očakáva, že svetová populácia vzrastie do roku 2050 až na 9 miliárd a nerovnosť bohatstva v rámci krajín a medzi nimi sa na celom svete zvyšuje. To znamená, že je potrebná radikálna zmena v našom hospodárstve, aby sa podstatne znížil tok zdrojov, aby sa spoločnosť posunula smerom k nízkouhlíkovému životnému modelu a aby sa zabezpečila potravinová bezpečnosť a blahobyt pre všetkých ľudí na celom svete.

Závislosť ciest na existujúcich technologických, riadiacich, znalostných a mocenských štruktúrach je však dôvodom, prečo sú neprirastkové, zásadné a štrukturálne transformácie v súčasnosti sťažené a vyskytujú sa len v určitých oblastiach. Geels, 2002 tvrdí, že tieto systematické zlyhania nemožno vyriešiť len vládnymi zásahmi, ale vyžadujú si postupné a radikálne zmeny v subsystémoch celkového sociálno-ekonomického systému (predovšetkým poskytované spoločenskými prechodmi zdola nahor zahŕňajúcimi občanov, podniky a občiansku spoločnosť). ktorí sa stávajú lídrami Riešením, ktoré navrhujeme v

projekte e-COOP, sú energetické družstvá, ktoré sú čoraz viac uznávané ako prospešná forma výroby energie, pretože v tomto smere využívajú skôr komunitný prístup projekt, ktorý sa používa ako vstupný bod pre komunity, aby sa dozvedeli viac o vzorcoch a prvkoch rozvoja smerom k obnoviteľným zdrojom energie vo vidieckych oblastiach.

To znamená, že hlavným cieľom projektu E-coop je poskytnúť kľúčové nástroje na pochopenie úlohy energetických družstiev v procesoch energetickej transformácie vo vidieckych oblastiach, ktoré sú hnacím motorom individuálnej účasti a angažovanosti. V súvislosti s tým je hlavným výsledkom – prostredníctvom flexibilného programu odborného vzdelávania a prípravy zameraného na študenta, ktorý má prispieť k odstráneniu existujúcich medzier v riadení procesov energetickej transformácie vo vidieckych oblastiach – pomôcť odborníkom z verejných organizácií a súkromným subjektom zapojeným do rozvoja miestnych ekonomiky, aby si vybudovali znalosti a kapacity, našli nové formy organizácie a komunikácie a vytvorili svoje obchodné modely na udržanie ekonomickej hodnoty v regióne.

Stručne povedané, chceme zapojiť občanov, podniky a občiansku spoločnosť do procesu dosahovania cieľov udržateľnosti vo vidieckych oblastiach prostredníctvom osvedčených postupov energetických družstiev.

Špecifické ciele projektu sú:

- zabezpečiť, aby sa odstránili bariéry a aby spoločenstvá mali prístup k informáciám a zdrojom, ktoré potrebujú, aby sa mohli podieľať na implementačných procesoch energetickej transformácie, a to sa v projekte e-COOP deje aktiváciou energetických družstiev.
- zhromaždiť súbor prípadových štúdií a prehľad gramotnosti o tom, aké sú najlepšie metodiky na použitie s naším cieľom, získať jasnú analýzu kompetencií, ktoré je potrebné zlepšiť/získať. Hmatateľné výstupy: praktická príručka odborného vzdelávania a prípravy na tému „Energetické družstvá v procesoch energetickej transformácie vo vidieckych oblastiach ako hnacie sily individuálnej participácie a oddanosti jednotlivcom: cesta, ich účasť, motivácia a vnímané zmeny správania“ a osnova kurzu, ktorá poskytuje pohľad na smerovanie budovanie procesov a vytváranie povedomia o potenciáli rôznych národných a európskych programov a opatrení.
- realizovať platformu, ktorá bude zahŕňať vzdelávacie zdroje a otvorené multimédiá, kde sa budú odovzdávať kľúčové zložky stratégií na rozvoj zapojenia komunity a stratégií na realizáciu energetického družstva. Platforma bude mať sekciu „Navrhovanie stratégie“, ktorá poskytne nástroje na navrhovanie energetického družstva. Nejde len o školenie nášho cieľa a zdieľanie výsledkov projektu, ale hlavne o vytvorenie virtuálneho priestoru, kde môžu byť v kontakte profesionáli z verejných organizácií a súkromní aktéri zapojení do rozvoja miestnych ekonomík zo 6 rôznych európskych krajín s rôznymi skúsenosťami a prístupmi. a zdieľajte skúsenosti/pochybnosti/cesty.
- zabezpečiť, aby existovala potrebná podpora na pomoc komunitám pri hľadaní inovatívnych odpovedí na identifikované výzvy a príležitosti.
- vytvoriť nástroje, ktoré umožnia komunitám testovať a implementovať stratégie na realizáciu energetických družstiev, nazývame to „generovať akcie“. Vytváranie akcií v podstate znamená mobilizáciu miestnych ľudí a nápadov/návrhov, ako aj zdrojov.

W E S P _ _ _ E S U O E E E E _ _ _ S P O L O V N O C T J O E C L M > . . .

O příručce

V tejto úvodnej časti príručky OVP (odborné vzdelávanie a príprava) preskúmame kľúčové podrobnosti o samotnej príručke, vrátane toho, prečo bola vytvorená, metodiky použitej na jej vypracovanie a jej celkovej štruktúry.

Prečo Príručka

Vytvorenie tejto príručky OVP, venovanej prechodu energie prostredníctvom energetických družstiev a prístupu ESG, je motivované niekoľkými kľúčovými dôvodmi:

- Podpora informovanosti: Energetická transformácia a prijatie komunitných energetických družstiev predstavujú dôležitú iniciatívu na zmiernenie klimatických zmien a podporu trvalo udržateľnej energie. Cieľom tejto príručky je podporiť povedomie medzi pedagógmi v oblasti odborného vzdelávania a prípravy a odborníkmi v oblasti energetiky, čo im umožní pochopiť kľúčové princípy a výzvy súvisiace s týmito iniciatívami.
- Podpora učenia: Odborné vzdelávanie a príprava (VET) zohráva kľúčovú úlohu pri príprave budúcich odborníkov v oblasti energetiky a odborníkov z praxe. Táto príručka poskytuje vzdelávacie zdroje na rozvoj zručností súvisiacich s prístupom ESG a riadením komunitných energetických družstiev.
- Podpora udržateľnosti: Environmentálna a sociálna udržateľnosť je celosvetovým imperatívom. Cieľom tejto príručky je podporiť iniciatívy a zručnosti potrebné na riešenie zložitých výziev, akými sú energetická transformácia a podpora komunitných družstiev ako udržateľných riešení.
- Zdieľanie praktických znalostí: Cieľom tejto príručky je zdieľať praktické znalosti, osvedčené postupy, prípadové štúdie a zdroje, ktoré môžu pomôcť pedagógom v oblasti OVP a odborníkom v oblasti energetiky lepšie pochopiť, ako aplikovať prístup ESG v komunitných energetických družstvách.
- Sociálne povedomie: Pedagógovia OVP zvyšujú povedomie študentov o sociálnych otázkach súvisiacich s obnoviteľnou energiou, ako je rovnosť v prístupe k energii a dôležitosť komunitných energetických družstiev. Toto zvyšovanie povedomia podporuje aktívne zapojenie sa do energetickej transformácie.

Metodológia

Príručka bola vypracovaná pomocou metodológie založenej na kombinácii zdrojov vedomostí, akademického výskumu, praktických skúseností a vstupov od partnerov projektu Erasmus+ KA2 „e-COOP“. Metodológia vývoja zahŕňala tieto kroky:

- Analýza potrieb: Partneri projektu vykonali analýzu potrieb s cieľom identifikovať vzdelávacie a školiace potreby súvisiace s energetickou transformáciou, najmä vo vidieckych oblastiach a energetických družstvách. Táto analýza usmerňovala vývoj obsahu príručky.
- Akademický výskum: Preskúmal sa akademický výskum a príslušné publikácie týkajúce sa prístupu ESG, energetickej transformácie a energetických družstiev. Tieto zdroje poskytli príručke solídne teoretické základy.
- Praktické príspevky: Projektoví partneri prispeli praktickými skúsenosťami a osvedčenými postupmi týkajúcimi sa prístupu ESG a komunitných energetických družstiev. Tieto príspevky boli začlenené do príručky s cieľom poskytnúť konkrétne príklady.
- Štruktúra a organizácia: Príručka bola štruktúrovaná podľa hlavných identifikovaných tém vrátane

Energetická transformácia

| Definícia

Energetická transformácia predstavuje epochálny transformačný proces, ktorý si kladie za náročnú úlohu radikálne preorientovať spoločnosti na cestu väčšej energetickej udržateľnosti. Tento proces je vyvolaný rastúcim povedomím o potrebe drasticky znížiť emisie skleníkových plynov vzhľadom na stále evidentnejšiu hrozbu globálnej zmeny klímy. Hlavným cieľom Energetickej transformácie je ukončiť závislosť od tradičných a neudržateľných zdrojov energie, akými sú fosílna palivá, ktoré výrazne prispievajú k hromadeniu oxidu uhličitého v atmosfére.

V tejto novej energetickej paradigme sa obnoviteľná energia stáva nesporným protagonistom, kľúčovým pilierom na znižovanie vplyvu ľudskej činnosti na životné prostredie a zabezpečenie udržateľnej budúcnosti pre budúce generácie. Obnoviteľné zdroje energie, ako je slnečná, veterná, vodná a biomasa, ponúkajú dvojakú výhodu: na jednej strane znižujú emisie uhlíka a zmierňujú účinky zmeny klímy; na druhej strane prispievajú k energetickej nezávislosti, znižujú závislosť na dovážaných energetických zdrojoch.

Energetická transformácia nie je len o zmene zdroja dodávok energie, ale zahŕňa filozofiu udržateľnosti, ktorá sa vzťahuje na celé hospodárstvo. Tento prístup zahŕňa energetickú účinnosť ako imperatív a podporuje zodpovednú výrobu a spotrebu energie. Podporuje tiež prijatie pokročilých technológií a inovátnych postupov na maximalizáciu energetickej účinnosti a zníženie odpadu.

Význam energetickej transformácie ďaleko presahuje obyčajnú náhradu zdrojov energie. Priamo súvisí s cieľmi trvalo udržateľného rozvoja OSN (SDG). Odráža sa v konkrétnom záväzku k budúcnosti, kde čistá a udržateľná energia poháňa hospodársky rozvoj, prispieva k celkovému blahobytu spoločnosti a umožňuje dosahovať ciele trvalo udržateľného rozvoja vrátane znižovania chudoby, hospodárskej prosperity, sociálnej spravodlivosti a ochrany životného prostredia.

Táto kapitola bude ďalej skúmať vývoj a nové paradigmy energetickej transformácie, ako aj politiky a programy podporované Európskou úniou (EÚ) na podporu tejto dôležitej iniciatívy. Energetická transformácia je globálnou výzvou, ktorá si vyžaduje aktívne zapojenie všetkých, a cieľom tejto príručky je pripraviť pedagógov OVP a odborníkov v oblasti energetiky na to, aby boli súčasťou tejto zásadnej transformácie.

| Evolúcia a nové paradigmy

Environmentálna udržateľnosť v energetickom prechode

Environmentálna udržateľnosť je jedným z ústredných pilierov energetickej transformácie a zohráva kľúčovú úlohu pri predefinovaní globálnej energetickej krajiny. Tento koncept je založený na základných princípoch zameraných na ochranu životného prostredia a zmiernenie negatívnych dopadov tradičných zdrojov energie.

Pri hľadaní trvalo udržateľných energetických riešení si komunity čoraz viac osvojujú obnoviteľné zdroje energie, ako je solárna, veterná, vodná a biomasa. Tieto zdroje sú obnoviteľné, pretože sa spoliehajú na nevyčerpatelné prírodné zdroje, ako je slnečné svetlo, vietor, voda a rastliny, čo z nich robí udržateľnú voľbu pre dlhodobú výrobu energie.

Obnoviteľné zdroje energie výrazne prispievajú k znižovaniu emisií skleníkových plynov vrátane oxidu uhličitého (CO₂). Fosílna energia produkuje pri spaľovaní značné množstvo CO₂, čo prispieva k zmene klímy. Naproti tomu obnoviteľné zdroje produkujú oveľa nižšie alebo nulové emisie, čím pomáhajú zmierniť globálne otepľovanie.

Prijatie obnoviteľných zdrojov energie znižuje znečistenie ovzdušia a vody, zabraňuje zhoršovaniu životného prostredia a ničeniu ekosystémov. To má pozitívny vplyv na ľudské zdravie a ekosystém vo všeobecnosti, čo pomáha zachovať biodiverzitu.

Environmentálna udržateľnosť nie je len o znižovaní emisií, ale aj o podpore energetickej nezávislosti. Obnoviteľné zdroje energie možno využívať lokálne, čím sa znižuje závislosť od dovážaných fosílnych palív a stabilizujú sa ceny energie.

Zahrňa aj koncepciu úspory energie. Zlepšenie energetickej účinnosti, tj dosiahnuť viac s menšou energiou, je nevyhnutné na zníženie celkovej spotreby energie a odpadu. To sa premieta do nižších nákladov na energiu a nižšieho vplyvu na životné prostredie.

Podpora environmentálneho povedomia je kľúčovým prvkom udržateľnosti. Komunity si čoraz viac uvedomujú dôležitosť prijímania čistých zdrojov energie a znižovania ich vplyvu na životné prostredie. Toto uvedomenie vedie individuálne a kolektívne akcie smerom k udržateľnejším energetickým rozhodnutiam.

Stručne povedané, environmentálna udržateľnosť v rámci energetickej transformácie je dlhodobá perspektíva, ktorej cieľom je znížiť využívanie zdrojov energie škodlivých pre životné prostredie a podporovať obnoviteľné a čisté zdroje. Tento prístup je kľúčový na zmiernenie zmeny klímy, ochranu životného prostredia a podporu udržateľnejšej energetickej budúcnosti pre budúce generácie. Pedagógovia OVP zohrávajú kľúčovú úlohu pri výučbe a podpore tohto environmentálneho povedomia medzi študentmi a vidieckymi komunitami.

Energetická efektívnosť v energetickom prechode

Energetická účinnosť je základným princípom vznikajúceho energetického prostredia, ktorý poháňa energetický prechod vpred. Tento zásadný koncept sa točí okolo myšlienky maximalizácie výhod pri minimalizácii spotreby energie, čím sa vytvára udržateľnejšie a optimalizované využívanie zdrojov.

V rámci energetickej efektívnosti v rámci Energetickej transformácie sa snažíme dosiahnuť zníženie spotreby energie. Primárnym cieľom energetickej účinnosti je minimalizovať celkovú spotrebu energie pri zachovaní alebo zvýšení úrovne produktivity. Znížením spotreby môžeme efektívne znížiť celkový dopyt po energii a riešiť negatívne vplyvy na životné prostredie. Na podporu tohto cieľa uľahčila transformácia energie vývoj a implementáciu nových technológií a postupov zameraných na energetickú efektívnosť. Tieto pokroky zahŕňajú rôzne aspekty, ako sú pokročilé izolačné systémy budov, energeticky účinné elektrické zariadenia, efektívne vykurovacie a chladiace systémy a LED osvetlenie. Prijatím týchto technológií a postupov môžeme urobiť významný krok k zníženiu spotreby energie.

Okrem toho energetická účinnosť ponúka značné ekonomické úspory. Prijatím efektívnych stavebných a energetických postupov môžu domácnosti aj podniky znížiť náklady na energiu, čím sa uvoľnia zdroje na iné účely. Prispieva to nielen k zachovaniu prírodných zdrojov, ale zvyšuje aj hospodársku

konkurencieschopnosť.

Energetická efektívnosť pri energetickom prechode je tiež úzko spojená s cieľom minimalizácie odpadu. V skutočnosti, znížením plytvania energiou, môžeme výrazne znížiť dopad našich činov na životné prostredie. Keď spotrebujeme menej energie, produkuje menej emisií skleníkových plynov a menej zaťažujeme naše prírodné zdroje. To prospieva nielen životnému prostrediu, ale prispieva aj k dlhodobej udržateľnosti životného prostredia.

Na podporu energetickej účinnosti mnohé krajiny prijali zákony a nariadenia. Tieto zásady stanovujú určité normy účinnosti, ktoré musia budovy, vozidlá a vybavenie spĺňať. Zavedením týchto regulačných opatrení vytvárame stimuly pre široké prijatie energeticky účinných riešení. To zase pomáha viesť k pozitívnym zmenám a vyššej energetickej účinnosti v rôznych sektoroch.

Je dôležité posilniť úlohu výskumu a inovácií a dôležitosť vytvárania povedomia a školenia o tejto téme. V skutočnosti môžeme prostredníctvom technologického vývoja, ako sú efektívnejšie batérie, pokročilé systémy riadenia energie a riešenia udržateľnej mobility, dosiahnuť ďalšie zlepšenia energetickej účinnosti. Tieto pokroky prispievajú nielen k znižovaniu plytvania energiou, ale tiež pripravujú pôdu pre udržateľnejšiu budúcnosť. Napokon, podpora energetickej účinnosti medzi spotrebiteľmi, podnikmi a inštitúciami si vyžaduje zvyšovanie informovanosti a poskytovanie školení. Organizácie a pedagógovia v sektore odborného vzdelávania a prípravy (VET) zohrávajú dôležitú úlohu pri výučbe potrebných zručností a vytváraní povedomia o efektívnych stavebných a energetických postupoch. Vybavením jednotlivcov vedomosťami a zdrojmi potrebnými na prijatie energeticky účinných riešení môžeme podporiť pozitívnu zmenu a dosiahnuť udržateľnejšiu energetickú budúcnosť.

Dekarbonizácia v energetickom prechode

Dekarbonizácia je kľúčovým cieľom energetickej transformácie a zameriava sa na zníženie emisií uhlíka súvisiacich s využívaním fosílnych palív. Cieľom tejto paradigmy je výrazne znížiť využívanie zdrojov energie, ktoré produkujú emisie skleníkových plynov, ako je oxid uhličitý (CO₂), a podporovať nízkouhlíkové hospodárstvo.

Dekarbonizácia sa zameriava predovšetkým na zníženie emisií skleníkových plynov, ktoré sú jednou z hlavných príčin klimatických zmien. Tieto emisie sú spojené najmä s využívaním fosílnych palív, ako je ropa, uhlie a zemný plyn. Zníženie emisií CO₂ je kľúčom k zmierneniu zmeny klímy a obmedzeniu jej negatívnych dopadov.

Ústredným bodom tejto paradigmy je využívanie čistých, nízkouhlíkových zdrojov energie, ako je solárna, veterná, vodná a jadrová energia. Tieto zdroje produkujú oveľa nižšie emisie uhlíka ako fosílna palivá a považujú sa za kľúčové riešenie na zníženie vplyvu na životné prostredie.

Dôležitým prvkom dekarbonizácie je elektrifikácia odvetví, ktoré boli predtým závislé od fosílnych palív, ako je doprava. Elektrické vozidlá napríklad využívajú elektrickú energiu namiesto tradičného paliva, čím znižujú emisie CO₂ a zlepšujú kvalitu ovzdušia.

Mnohé krajiny prijali politiky a nariadenia na podporu dekarbonizácie. Patria sem stimuly na používanie

vozidiel s nízkymi emisiami, uhlíkové dane a ciele znižovania emisií. Tieto regulačné opatrenia vytvárajú stimuly na prijatie nízkouhlíkových riešení.

Nevyhnutná je aktívna účasť podnikov, vlád, spotrebiteľov a komunít. Uvedomenie si dôležitosti znižovania emisií uhlíka a zodpovednosť za prijatie udržateľného správania sú kľúčom k úspechu tejto paradigmy.

Táto paradigma môže viesť k významnej ekonomickej transformácii. Vytvorenie nových sektorov súvisiacich s obnoviteľnou energiou a nízkoemisnými technológiami môže stimulovať hospodársky rast a vytváranie pracovných miest. Dekarbonizácia je základným krokom pri znižovaní vplyvov na životné prostredie a vytváraní udržateľnej energetickej budúcnosti. Ide o kľúčovú súčasť energetickej transformácie a vyžaduje si globálne koordinované úsilie na dosiahnutie ambiciózných cieľov v oblasti znižovania emisií uhlíka.

Obehové hospodárstvo v energetickom prechode

Pedagógovia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy zohrávajú zásadnú úlohu pri výučbe toho, ako aplikovať obehové hospodárstvo v energetickej sfére, pričom pripravujú študentov, aby prispeli k udržateľnej energetickej transformácii, ktorá sa vyznačuje efektívnym využívaním zdrojov, znižovaním odpadu a podporovaním väčšej udržateľnosti.

Obehové hospodárstvo je kľúčovým konceptom energetickej transformácie, pretože sa zameriava na optimalizáciu zdrojov, znižovanie odpadu a vytváranie trvalých energetických systémov. V oblasti energetiky obehové hospodárstvo znamená efektívne využívanie dostupných zdrojov, ako je slnečné žiarenie a vietor, s cieľom maximalizovať výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. Tento prístup je reakciou na naliehavú potrebu znížiť vplyv energetických aktivít na životné prostredie, zmierniť zmenu klímy a podporiť väčšiu udržateľnosť.

Kľúčovým aspektom obehového hospodárstva je optimalizácia zdrojov. To znamená plné využívanie obnoviteľných zdrojov energie a predchádzanie plytvaniu a neefektívnosti. Napríklad solárne a veterné zdroje energie predstavujú nevyčerpatelný zdroj čistej energie a možno ich efektívne využiť na uspokojenie energetických potrieb komunít. Použitie pokročilých technológií na zachytávanie a skladovanie energie z týchto zdrojov maximalizuje energetickú účinnosť a zároveň minimalizuje odpad.

Ďalší aspekt obehového hospodárstva sa týka opätovného použitia a recyklácie. Tento princíp platí aj pre energetické zdroje. Napríklad batérie používané v zariadeniach na skladovanie energie možno recyklovať alebo opätovne použiť, čím sa zníži potreba nových zdrojov. Okrem toho je možné zastarané komponenty energetických zariadení rozobrať a recyklovať, aby sa vytvorili nové energetické produkty, čo pomáha znižovať celkový dopad na životné prostredie.

Predĺžený životný cyklus je ďalším dôležitým cieľom obehového hospodárstva. Energetické zariadenia musia byť navrhnuté tak, aby vydržali a vyžadovali čo najmenšiu údržbu alebo výmenu. To nielen zvyšuje efektívnosť a životnosť zariadení, ale tiež znižuje tvorbu odpadu a využívanie dodatočných zdrojov.

Minimalizácia odpadu je kľúčovým cieľom. Zníženie plytvania energiou počas výroby a distribúcie je ústredným prvkom optimalizácie zdrojov. To zahŕňa prijatie pokročilých technológií, ktoré obmedzujú energetické straty počas prepravy a distribúcie energie do komunít. Okrem toho je udržateľné nakladanie s energetickým odpadom nevyhnutnou súčasťou obehového prístupu. To znamená recykláciu energetických materiálov a správnu likvidáciu odpadu, čím sa zabráni znečisťovaniu životného prostredia.

| ET v EÚ: politiky a programy

Balík Čistá energia pre všetkých Európanov

Balík Čistá energia pre všetkých Európanov je ambiciózny regulačný rámec vytvorený Európskou úniou na riešenie energetických, environmentálnych a klimatických výziev v rýchlom sa meniacom svete. Tento balík, známy aj ako balík čistej energie, bol prijatý v roku 2018 a je kľúčovým pilierom európskych politík na podporu energetickej transformácie. Je založená na štyroch kľúčových pilieroch, ktoré významne prispievajú k definovaniu smerovania trvalo udržateľnej energie v Európe:

1. Ambiciózne ciele na zníženie emisií skleníkových plynov: Balík čistej energie stanovuje jasné a ambiciózne ciele na zníženie emisií skleníkových plynov do roku 2030. Európska únia sa zaviazala znížiť emisie skleníkových plynov o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990. Tento cieľ je priamou odpoveďou na výzvu zmeny klímy a zdôrazňuje naliehavosť prechodu na udržateľné nízkouhlíkové zdroje energie. Na dosiahnutie týchto cieľov EÚ podporuje využívanie obnoviteľnej energie a rozsiahle opatrenia v oblasti energetickej účinnosti.

2. Právny a regulačný rámec: Balík čistej energie vytvára pevný právny a regulačný rámec, ktorý usmerňuje činnosť členských štátov EÚ smerom k väčšej energetickej udržateľnosti. Tento rámec dôkladne upravuje otázky súvisiace s obnoviteľnou energiou, energetickou účinnosťou a reguláciou trhu s energiou. Okrem stanovenia konkrétnych povinností pre členské štáty definuje aj opatrenia potrebné na dosiahnutie energetických a environmentálnych cieľov. Tento rámec zabezpečuje, že všetky štáty EÚ spolupracujú na podpore energetickej udržateľnosti a znižovaní škodlivých emisií.

3. Programy financovania projektov obnoviteľnej energie: Balík čistej energie zahŕňa špeciálne programy financovania na podporu projektov obnoviteľnej energie, energetickej účinnosti a čistých technológií. Tieto programy poskytujú finančné stimuly pre inovatívne projekty, ktoré prispievajú k čistejšej a udržateľnejšej výrobe energie. Medzi najznámejšie programy patrí Horizont 2020 a Inovačný fond, ktoré poskytujú financovanie projektov venovaných výskumu a vývoju pokročilých energetických technológií.

4. Podpora energetickej účinnosti v budovách a doprave: Balík čistej energie aktívne podporuje energetickú účinnosť, najmä v sektore stavebníctva a dopravy. To zahŕňa opatrenia na zlepšenie izolácie budov, používanie energeticky účinných spotrebičov a podporu udržateľnej mobility. Cieľom je znížiť celkovú spotrebu energie a minimalizovať odpad a zároveň znížiť dopad na životné prostredie.

Tento široký a ambiciózny regulačný rámec je rozhodujúcou odpoveďou na naliehavú potrebu riešiť energetické, klimatické a environmentálne výzvy Európy. Balík čistej energie kladie energetickú udržateľnosť do centra európskych politík a podporuje energetickú transformáciu ako kľúčovú cestu k energetickej budúcnosti kontinentu. Európska únia je odhodlaná viesť cestu k čistejšej a udržateľnejšej energii a stať sa vzorom pre celý svet.

Klimaticky neutrálna Európa do roku 2050: Ambiciózna vízia budúcnosti

Jadrom Európskej zelenej dohody je ambiciózny cieľ urobiť Európu klimaticky neutrálnou do roku 2050. To

znamená, že Európska únia sa zaviazala vyvážiť emisie skleníkových plynov opatreniami na zachytávanie a znižovanie emisií, aby neprispievala k čistému nárastu skleníkových plynov v atmosfére. Táto vízia zahŕňa hlbokú transformáciu celého európskeho hospodárstva a záväzok zmeniť spôsob, akým Európa vyrába a spotrebúva energiu.

Tento cieľ je rovnako ambiciózny ako kľúčový. Medzinárodná vedecká komunita opakovane zdôrazňovala naliehavosť zníženia emisií skleníkových plynov, aby sa predišlo najhorším dôsledkom klimatických zmien, akými sú globálne otepľovanie a stúpajúca hladina morí. Klimatická neutralita je základným krokom k dosiahnutiu týchto cieľov. Znamená to, že Európa už nebude čistým spôsobom prispievať k zvyšovaniu koncentrácií skleníkových plynov v atmosfére, čo pomôže spomaliť zmenu klímy.

Na dosiahnutie tejto klimatickej neutrality do roku 2050 musí Európa drasticky znížiť emisie skleníkových plynov vo všetkých kľúčových sektoroch vrátane energetiky, poľnohospodárstva, priemyslu a dopravy. Bude si to vyžadovať sériu koordinovaných akcií na vnútroštátnej a európskej úrovni, ako aj aktívnu spoluprácu s medzinárodnými partnermi. Okrem toho bude potrebné investovať do nových technológií, obnoviť existujúcu infraštruktúru a podporovať zmeny vo výrobných a spotrebných návykoch.

Tento cieľ klimatickej neutrality je záväzným záväzkom, ktorý ovplyvní európsku politiku, hospodárstvo a spoločnosť na ďalšie desaťročia. Prináša so sebou množstvo výziev, ale aj príležitostí. Na dosiahnutie tejto ambicióznej vízie sa Európa bude musieť stať priekopníkom v zavádzaní technológií čistej a udržateľnej energie, pričom bude presadzovať inovácie a výskum v tejto oblasti. Tento prechod na klimatickú neutralitu je navyše kľúčovým krokom k zabezpečeniu udržateľnej budúcnosti pre budúce generácie, ochrane životného prostredia, zdravia komunity a ekonomickej stability.

Iniciatívy na riešenie klimatických zmien a na podporu udržateľnosti: Multisektorový prístup

V rámci Európskej zelenej dohody bol načrtnutý rad viacodvetvových iniciatív, stratégií a politík zameraných na riešenie zmeny klímy a podporu udržateľnosti v rôznych aspektoch európskej spoločnosti a hospodárstva. Tieto iniciatívy sú kľúčom k dosiahnutiu cieľa klimatickej neutrality do roku 2050 a prispievajú k udržateľnejšej spoločnosti. Niektoré z kľúčových iniciatív zahŕňajú:

1. Stratégia z farmy na stôl: Táto stratégia sa zameriava na zvýšenie udržateľnosti európskeho poľnohospodárskeho a potravinárskeho sektora. Podporuje ekologické a udržateľné poľnohospodárske postupy, znižuje používanie pesticídov a chemických hnojív, zlepšuje životné podmienky zvierat, znižuje plytvanie potravinami a zlepšuje kvalitu potravín. Cieľom je zabezpečiť ekologickjšiu a zdravšiu produkciu potravín.

2. Stratégia biodiverzity: Cieľom tejto stratégie je zachovať a obnoviť bohatú biodiverzitu Európy. Podporuje vytváranie chránených území, ochranu prirodzených biotopov, obnovu poškodených ekosystémov a podporu biodiverzity v mestských oblastiach. Ochrana biodiverzity je nevyhnutná na zabezpečenie odolnosti ekosystémov a prežitia mnohých ohrozených druhov.

3. Európsky klimatický zákon: Tento zákon ustanovuje právny rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050. Ukladá záväzné ciele na zníženie emisií skleníkových plynov pre všetky sektory a stanovuje

cestu k dosiahnutiu tohto cieľa. Zákon zabezpečuje, aby Európska únia naďalej dosahovala konkrétny pokrok v znižovaní emisií a boji proti zmene klímy.

4. Renovačná vlna: Táto iniciatíva podporuje energetickú renováciu európskych budov, aby boli energeticky účinnejšie. Budovy sú jedným z najväčších spotrebiteľov energie v Európe a zlepšenie ich energetickej účinnosti je nevyhnutné na zníženie spotreby energie a emisií skleníkových plynov. Cieľom Renovation Wave je podporiť renováciu existujúcich budov a výstavbu nových udržateľných budov.

5. Európsky investičný plán Green Deal: Tento plán zabezpečuje značné investície do inovácií, výskumu a vývoja čistých a udržateľných technológií. Ponúka finančné stimuly projektom, ktoré prispievajú k environmentálnej udržateľnosti a energetickej transformácii. Tieto investície sú kľúčové pre urýchlenie prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo.

Tieto iniciatívy sú len jednou časťou opatrení prijatých v rámci Európskej zelenej dohody. Cieľom je presadzovať systematickú a hlbokú transformáciu vo všetkých sektoroch hospodárstva a spoločnosti, ktorá vedie Európu k udržateľnejšej a odolnejšej budúcnosti. Tieto viacsektorové politiky odrážajú záväzok Európskej únie riešiť globálne environmentálne výzvy a podporovať udržateľnejší spôsob života.

Význam Zelenej dohody pre energetickú transformáciu

Európska zelená dohoda, ktorú podporuje Európska komisia, sa javí ako ambiciózna a transformačná iniciatíva, ktorá zohráva ústrednú úlohu pri energetickej transformácii. Tento strategický plán je navrhnutý tak, aby sa Európa do roku 2050 stala klimaticky neutrálnou a riešil klimatické zmeny komplexným a integrovaným spôsobom. Zelená dohoda zdôrazňuje potrebu hlbokkej transformácie v energetickom prostredí a podporuje prijatie udržateľných postupov a prechod na čisté a obnoviteľné zdroje energie.

Dôsledky európskej zelenej dohody sú významné pre energetické družstvá, najmä vo vidieckych oblastiach. Tieto družstvá zohrávajú kľúčovú úlohu pri podpore udržateľnejšej energie a energetickej nezávislosti na miestnej úrovni. V kontexte, kde Zelená dohoda podporuje prijatie obnoviteľnej energie, energetickej účinnosti a inovácií, sú energetické družstvá v centre tejto transformácie.

Vo vidieckych oblastiach, kde je decentralizovaná výroba energie často obzvlášť prospešná, môžu energetické družstvá zohrávať vedúcu úlohu pri podpore miestnych energetických komunít. Tieto komunity by mohli profitovať z iniciatív a investícií Green Deal, ktorých cieľom je zlepšiť energetickú efektívnosť budov, podporovať využívanie obnoviteľných zdrojov energie a aktívne zapájať komunity do energetického manažmentu a výroby.

Európska zelená dohoda poskytuje strategický rámec a ekonomickú podporu pre udržateľné projekty a ponúka energetickým družstvám vo vidieckych oblastiach príležitosť rozšíriť a zlepšiť svoje aktivity. Politiky a regulácie udržateľnej energie podporované Zelenou dohodou vytvárajú priaznivé prostredie pre sektor obnoviteľnej energie a energetické družstvá.

Stručne povedané, Európska zelená dohoda predstavuje kľúčový prvok pre energetickú transformáciu s významnými dôsledkami pre energetické družstvá vo vidieckych oblastiach. Tieto družstvá majú jedinečnú pozíciu, aby prispeli k cieľu urobiť Európu klimaticky neutrálnou a podporovať udržateľné energetické komunity znižovaním emisií skleníkových plynov a zlepšovaním energetickej účinnosti na miestnej úrovni.

| Úloha pedagógov OVP v energetickej transformácii

Pedagógovia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy zohrávajú kľúčovú úlohu pri odbornej príprave študentov a poskytujú im jasné pochopenie vplyvu európskych politík a programov na energetickú transformáciu. Tieto znalosti sú nevyhnutné na to, aby pripravili študentov čeliť výzvam a využiť príležitosti, ktoré sa objavujú v tomto rýchlo sa meniacom kontexte.

Výučba študentov o vplyve európskych politík a programov na energetickú transformáciu si vyžaduje hĺbkové znalosti týchto problémov, ako aj schopnosť efektívne komunikovať dôsledky týchto politík na energetický sektor a spoločnosť ako celok. Pedagógovia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy musia byť schopní prístupným spôsobom prekladať komplexné koncepcie súvisiace s energetickou udržateľnosťou a obnoviteľnými zdrojmi a viesť študentov k pochopeniu európskych politík a iniciatív, ktoré formujú energetickú budúcnosť.

Okrem toho je kľúčovým cieľom pedagógov odborného vzdelávania a prípravy príprava študentov na kariéru v oblasti obnoviteľnej energie a energetickej účinnosti. Tieto rýchlo rastúce odvetvia ponúkajú značné pracovné príležitosti pre mladých ľudí, vyžadujú si však špecializované zručnosti. Pedagógovia musia vytvoriť školiace programy, ktoré pokrývajú širokú škálu zručností, vrátane navrhovania a inštalácie systémov obnoviteľnej energie, energetickeho manažmentu, rozvoja trvalo udržateľných energetických politík a ďalších.

Na dosiahnutie tohto cieľa musia pedagógovia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy byť neustále informovaní o najnovších trendoch a vývoji v energetickom sektore. Musia tiež aktívne spolupracovať so spoločnosťami a organizáciami v sektore, aby zabezpečili, že ich školiace programy budú v súlade s potrebami trhu práce.

Záverom možno povedať, že úloha pedagógov OVP pri príprave študentov na energetickú transformáciu je kľúčová. Títo pedagógovia fungujú ako most medzi európskymi politikami a budúcou kariérou ich študentov, poskytujú im vedomosti a zručnosti potrebné na úspech v rastúcom sektore, čím výrazne prispievajú k realizácii európskych cieľov energetickej udržateľnosti.

Zdroje:

- [Balík čistej energie pre všetkých Európanov](#)
- [Smernica o obnoviteľnej energii](#)
- [Energia a zelená dohoda](#)
- [SDGS](#)
- [akčný plán obehového hospodárstva EÚ](#)
- [Európske klimatické právo](#)
- [Zelená zamestnanosť a transformácia zručností](#)

Základ: ESG prístup

04

| Úvod

V tejto kapitole preskúmame základy prístupu ESG (Environmental, Social, Governance) a ich význam v kontexte odborného vzdelávania a prípravy (VET) pre energetickú transformáciu. Prístup ESG nie je len teoretickou koncepciou, ale pevným základom pre prípravu budúcich odborníkov v oblasti energetiky a pedagógov v oblasti odborného vzdelávania a prípravy. Tieto princípy sú základom riešenia čoraz zložitejších environmentálnych, sociálnych a ekonomických výziev našej doby.

Budeme skúmať, ako environmentálne, sociálne a riadiace faktory priamo ovplyvňujú rozhodnutia a kroky komunitných energetických družstiev. Ďalej budeme diskutovať o kľúčovej úlohe prístupu viacerých zainteresovaných strán a angažovanosti komunity pri zabezpečovaní udržateľného energetického prechodu a aktívnej účasti miestnych komunít.

Každý aspekt prístupu ESG, ktorý bude skúmaný v tejto kapitole, poskytuje základ pre školenie budúcich energetických lídrov a vzdelávanie odborníkov v oblasti energetiky. Prostredníctvom týchto vedomostí môžu pedagógovia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy zohrávať zásadnú úlohu pri príprave ďalšej generácie odborníkov v oblasti energetiky a podporovať udržateľnosť na miestnej a globálnej úrovni.

- Regulačné zmeny

Úloha vlád pri presadzovaní ESG sa časom zvýšila. Mnohé krajiny zaviedli nariadenia a zákony vyžadujúce vykazovanie ESG od kótovaných spoločností. To podnietilo spoločnosti, aby systematickejšie zvažovali a oznamovali svoju výkonnosť ESG.

- Rastúce povedomie o environmentálnych a sociálnych výzvach

Rastúce povedomie o environmentálnych a sociálnych výzvach malo významný vplyv na prijatie prístupu ESG. Rastúce úrovne znečistenia, zmena klímy, nedostatok zdrojov a rastúca nerovnosť sa stali naliehavými problémami, ktoré si vyžadujú reakciu spoločností, investorov a občianskej spoločnosti. Tieto výzvy pomohli posunúť agendu ESG na ústrednú pozíciu v globálnych diskusiách o udržateľnosti.

V tomto historickom vývoji sa prístup ESG dostal do štádia zrelosti a stal sa základným parametrom pre hodnotenie udržateľnosti organizácií a iniciatív v rôznych sektoroch. Jeho aplikácia pri prechode na energetiku a energetických družstvách má zásadný význam, pretože podporuje osvedčené postupy a podporuje environmentálnu a sociálnu zodpovednosť v komunitách zapojených do prechodu na udržateľnejší energetický systém.

Význam pre energetickú transformáciu a kooperatívne riadenie

Prístup ESG (Environmental, Social, Governance) je kľúčovým prvkom na zabezpečenie úspechu energetickej transformácie a na efektívne riadenie právnych foriem identifikovaných pri jej riadení, ako sú komunitné podniky/družstvá zapojené do tohto procesu.

Existuje niekoľko dôvodov, prečo môžu byť komunitné podniky výborným východiskovým bodom pre rozvoj participatívnych a inkluzívnych aktivít v oblasti energetickej transformácie.

Sociálne a komunitné podniky na rozdiel od konvenčných podnikov sledujú explicitný sociálny účel, ktorý sa realizuje vo vytváraní priamych výhod pre celú komunitu alebo v nej žijúcich znevýhodnených jednotlivcov a všeobecnejšie v rozvoji komunity, v ktorej pôsobia). Vďaka týmto účelom, ktoré sú v súlade s inštitucionálnymi účelmi energetických komunít, môžu na jednej strane poskytnúť potrebný reputačný kapitál pre úspešný start-up a na druhej strane predstavovať záruku, že benefity generované energetické spoločnosti sú efektívne rozdelené medzi svojich členov a zostávajú na území, kde boli vyrobené.

Po druhé, územná zakorenenosť. Sociálne podniky, a ešte viac komunitné podniky, môžu byť účinnými podporovateľmi energetickej transformácie, pretože majú úzky vzťah s komunitami, v ktorých pôsobia, poznajú ich sociálne a ekonomické potreby a vo svojich výrobných procesoch využívajú aj zdroje, ktoré prispievajú bezplatne rôznymi aktérmi komunity (napr. dobrovoľnícka práca, nepoužitý tovar, dary, financovanie).

Preto je dôležité pochopiť, ako prístup ESG ovplyvňuje energetický prechod a komunitné energetické družstvá:

Podporuje udržateľnosť životného prostredia

„Environmentálny“ aspekt prístupu ESG zdôrazňuje dôležitosť zníženia vplyvu energetických činností na životné prostredie. To je kľúčové pri prechode na energiu, kde je hlavným cieľom prechod na čistejšie a udržateľnejšie zdroje energie. Aspekty ESG zdôrazňujú potrebu zníženia emisií skleníkových plynov, zachovania biodiverzity a zodpovedného hospodárenia s prírodnými zdrojmi. Energetické družstvá podľa prístupu ESG aktívne prispievajú k tomuto cieľu podporou obnoviteľnej energie a trvalo udržateľného riadenia energetických zdrojov vo vidieckych komunitách.

Podpora sociálnej spravodlivosti a zapojenia komunity

„Sociálny“ aspekt prístupu ESG sa zameriava na rovnosť, aktívnu účasť komunity a vytváranie sociálnej hodnoty. Pri energetickom prechode je zapojenie komunity nevyhnutné, aby sa zabezpečilo, že prínosy výroby energie budú spravodlivo rozdelené a že miestne komunity budú zapojené do rozhodnutí. Energetické družstvá založené na prístupe ESG sa snažia aktívne zapájať komunity do rozhodovania a podporujú miestnu zamestnanosť a hospodársky rast vo vidieckych oblastiach, čím prispievajú k znižovaniu sociálnych nerovností.

Poskytuje osvedčené postupy riadenia

Aspekt riadenia prístupu ESG sa zameriava na interné riadenie energetických družstiev, transparentnosť a zodpovednosť. Správny systém riadenia je nevyhnutný na zabezpečenie dôvery členov, investorov a komunity. Energetické družstvá, ktoré prijímajú princípy riadenia založené na prístupe ESG, majú lepšiu pozíciu na to, aby mohli efektívne spravovať finančné prostriedky, prijímať zodpovedné rozhodnutia a udržiavať transparentnú štruktúru rozhodovania. To prispieva k stabilite a udržateľnosti energetických družstiev.

Stručne povedané, prístup ESG je kľúčovým spojencom pri podpore úspešného energetického prechodu a riadenia energetických družstiev vo vidieckych komunitách. Prostredníctvom podpory environmentálnej

udržateľnosti, sociálnej spravodlivosti a zodpovedného riadenia pomáha prístup ESG zabezpečiť, aby energetická transformácia nielen znížila vplyvy na životné prostredie, ale aj zlepšila kvalitu života zainteresovaných komún. Jeho aplikácia poskytuje základný návod na vytváranie odolných a udržateľných energetických komún.

| Environmentálny faktor v prístupe ESG

„Faktor životného prostredia“ v prístupe ESG sa zameriava na analýzu a riadenie rizík a príležitostí súvisiacich so životným prostredím. Tento aspekt zvažuje vplyv činností organizácie na prírodný svet a jeho cieľom je podporovať udržateľné obchodné praktiky, ktoré pomáhajú znižovať negatívne dopady na životné prostredie a zachovávať prírodné zdroje pre budúce generácie.

Environmentálny faktor je integrovaný do prístupu ESG:

Zmierňovanie klimatických zmien

Environmentálny aspekt ESG kladie osobitný dôraz na zmierňovanie klimatických zmien. To zahŕňa zníženie emisií skleníkových plynov, prijatie nízkouhlíkových postupov a podporu obnoviteľnej energie. Organizácie, ktoré prijímajú environmentálny aspekt ESG, sa snažia znížiť svoj vplyv na klímu a prijať udržateľné riešenia.

Ochrana prírodných zdrojov

Udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi je ďalším kľúčovým prvkom faktora životného prostredia. To zahŕňa ochranu biodiverzity, riadenie vodných zdrojov a recykláciu materiálov. Organizácie, ktoré prijímajú prístup ESG, sa snažia využívať zdroje efektívne a zodpovedne.

Obnoviteľná energia a energetická účinnosť

Podpora obnoviteľnej energie a energetickej účinnosti je neoddeliteľnou súčasťou environmentálneho aspektu ESG. Organizácie sa snažia prejsť na čistejšie zdroje energie a znížiť spotrebu energie prostredníctvom opatrení na zvýšenie účinnosti. To prispieva k zníženiu environmentálnych vplyvov súvisiacich s energiou.

Environmentálne správy

Transparentnosť je kľúčovým faktorom environmentálneho faktora ESG. Organizácie musia presne podávať správy o svojom environmentálnom správaní vrátane údajov o emisiách, odpadovom hospodárstve a využívaní zdrojov. Toto podávanie správ poskytuje základ pre monitorovanie a zlepšovanie environmentálneho správania.

Hodnotenie a zmiernenie environmentálnych rizík

Identifikácia a riadenie environmentálnych rizík sú neoddeliteľnou súčasťou environmentálneho faktora ESG. To zahŕňa hodnotenie potenciálnych vplyvov podnikateľských aktivít na životné prostredie a implementáciu opatrení na zmiernenie týchto rizík. Prioritou je prevencia environmentálnych havárií a

zodpovedné riadenie environmentálnych kríz.

Podpora trvalo udržateľných inovácií

Environmentálny aspekt ESG podporuje udržateľné inovácie. To zahŕňa vývoj technológií a riešení na zníženie vplyvu prevádzky na životné prostredie a prispievanie k dlhodobej udržateľnosti.

Stručne povedané, environmentálny faktor v ESG má za cieľ povzbudiť organizácie, aby dôkladne zvažili svoj vplyv na životné prostredie a prijali udržateľné obchodné praktiky. To je obzvlášť dôležité v energetickom prechode, kde sú kľúčovými cieľmi prijatie čistých zdrojov energie a zníženie emisií skleníkových plynov. Energetické družstvá a organizácie zapojené do energetickej transformácie sa vyzývajú, aby dodržiavali zásady prístupu ESG, aby prispeli k udržateľnejšiemu svetu.

| Sociálny faktor v prístupe ESG

V kontexte energetickej transformácie prostredníctvom komunitných organizácií, ako sú družstvá, má „sociálny faktor“ v prístupe ESG prvoradý význam. Zameriava sa na sociálny dopad podnikateľských aktivít a rozhodnutí s dôrazom na rovnosť, účasť komunity a zlepšenie kvality života v príslušných oblastiach. Sociálny faktor sa v tomto kontexte uplatňuje takto:

Zapojenie miestnych komunít

V kontexte energetických družstiev a energetickej transformácie je nevyhnutné aktívne zapojenie miestnych komunít. Sociálny faktor podporuje zapojenie zainteresovaných strán, vrátane členov družstiev, miestnych obyvateľov a iných komunitných organizácií, do rozhodnutí a činností súvisiacich s energetikou. Pomáha to zabezpečiť, aby boli energetické iniciatívy v súlade s potrebami a očakávaniami komunity.

Tvorba miestnej zamestnanosti

Vytváranie miestnych pracovných miest je kľúčovým aspektom sociálneho faktora v prístupe ESG, pokiaľ ide o energetické družstvá zapojené do energetickej transformácie. Tento bod poukazuje na to, ako môžu mať tieto organizácie pozitívny vplyv na miestne hospodárstvo a vyhliadky zamestnania v príslušných vidieckych komunitách. Tu je niekoľko kľúčových aspektov, ktoré treba zvažiť:

Miestna ekonomická udržateľnosť

Energetické družstvá prevádzkujú projekty udržateľnej energie vo vidieckych komunitách, čo môže viesť k vytvoreniu miestnych pracovných miest. Tieto pracovné miesta prispievajú nielen k ekonomickej udržateľnosti regiónu, ale tiež znižujú potrebu dochádzania do iných oblastí, čím zlepšujú kvalitu života miestnych obyvateľov.

Ekonomická diverzifikácia

Miestna zamestnanosť prostredníctvom energetických družstiev môže prispieť k ekonomickej diverzifikácii vidieckych komunít. Je to dôležité najmä v oblastiach, kde môžu byť pracovné príležitosti obmedzené.

Ekonomická diverzifikácia môže spôsobiť, že komunity budú odolnejšie voči ekonomickým výkyvom a zmenám v tradičných sektoroch.

Zapojenie komunity

Miestna zamestnanosť prostredníctvom energetických družstiev priamo zapája miestnych obyvateľov do energetickej transformácie. Toto zapojenie zvyšuje zmysel pre zodpovednosť a vlastníctvo komunity, čo prispieva k väčšej sociálnej súdržnosti a podpore udržateľnej energie ako spoločného cieľa.

Zosilnenie ekonomických efektov

Miestna zamestnanosť v energetických družstvách môže zosilniť pozitívne ekonomické efekty v rámci komunity. Miestni pracovníci majú tendenciu reinvestovať svoj príjem do miestnych aktivít, čím ďalej podporujú miestnu ekonomiku.

Rovnosť v prístupe k energii

Koncept rovnosti v prístupe k energii je základným prvkom v rámci sociálneho faktora v prístupe ESG, najmä v kontexte energetickej transformácie riadenej komunitnými družstvami. Táto zásada zdôrazňuje dôležitosť zabezpečenia toho, aby všetky komunity bez ohľadu na ich geografickú polohu alebo sociálno-ekonomické podmienky mali prístup k udržateľným energetickým riešeniam a spoľahlivým dodávkam energie. Tu je podrobný popis:

Odstránenie geografických nerovností: Spravodlivý prístup k energii zahŕňa odstránenie geografických rozdielov v zásobovaní energiou. V mnohých vidieckych a odľahlých oblastiach môže byť prístup k elektrickej energii obmedzený alebo menej spoľahlivý ako v mestských oblastiach. Energetické družstvá sa zaviazali rozšíriť udržateľné dodávky energie aj do týchto komunít, čím sa znížia geografické nerovnosti v prístupe k energii.

Začlenenie nedostatočne obsluhovaných komunít: Energetické družstvá pracujú na zahrnutí komunít, ktoré boli historicky nedostatočne obsluhované tradičným energetickým systémom. To by mohlo zahŕňať vidiecke, domorodé alebo nízkopríjmové komunity, ktoré nemuseli mať prístup k elektrickej energii alebo mohli zažiť diskrimináciu v prístupe k energetickým zdrojom. Podporou rovnosti sa energetické družstvá snažia zabezpečiť, aby žiadna komunita nezostala pozadu pri prechode na udržateľné zdroje energie.

Zníženie energetickej izolácie: Rovnosť v prístupe k energii zahŕňa aj zníženie energetickej izolácie. Tento koncept sa týka skutočnosti, že komunity musia byť spoľahlivo napojené na energiu, aby mali prístup k základným službám, ako je osvetlenie, kúrenie, prístup na internet a spotrebiče. Zníženie energetickej izolácie prispieva k zlepšeniu kvality života vo vidieckych a odľahlých komunitách.

Podpora dostupných energetických riešení: Energetické družstvá sa snažia ponúkať cenovo dostupné energetické riešenia. To môže zahŕňať konkurenčné energetické tarify, programy pomoci pre členov s nízkymi príjmami a podporu postupov energetickej účinnosti na zníženie nákladov na energiu pre domácnosti a podniky.

Spoločenská a komunitná zodpovednosť

Prístup ESG zdôrazňuje dôležitosť sociálnej a komunitnej zodpovednosti energetických družstiev. Tieto organizácie musia byť citlivé k potrebám komunít, ktorým slúžia, a musia prijímať politiky a programy, ktoré odrážajú tieto potreby. To zahŕňa zapojenie komunít do plánovania a realizácie energetických projektov.

Vzdelávanie a odborná príprava

Prístup Social Factor in ESG tlačí energetické družstvá, aby zohrávali aktívnu úlohu pri vzdelávaní a školení komunít v otázkach energetiky a dôležitosti udržateľnosti. Tento proces má hlboké dôsledky a prispieva niekoľkými spôsobmi:

Zvýšené povedomie: Cieľom vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré ponúkajú energetické družstvá, je predovšetkým zvýšiť úroveň povedomia v rámci komunít. To zahŕňa šírenie jasných a dostupných informácií o obnoviteľných zdrojoch energie, výhodách energetickej udržateľnosti a environmentálnych výzvach, ktoré sú v hre. Informovanosť je kľúčová, pretože pomáha ľuďom pochopiť energetický kontext a rozpoznať dôležitosť informovaného výberu energie.

Posilnenie postavenia ľudí: Sociálny aspekt ESG sa zameriava na posilnenie postavenia ľudí tým, že im umožní zúčastňovať sa informovaným spôsobom na rozhodnutiach súvisiacich s energiou. Posilnenie komunít zahŕňa nielen zdieľanie vedomostí, ale aj ich povzbudzovanie k aktívnej účasti na energetických projektoch a rozhodovacích procesoch. Energetické družstvá poskytujú komunitám nástroje na pochopenie, ovplyvňovanie a účasť na rozhodovaní, čím znižujú závislosť od tradičných centralizovaných zdrojov energie.

Dlhodobá udržateľnosť: Vzdelávanie a odborná príprava, ktorú ponúkajú energetické družstvá, prispievajú k vytvoreniu základne vedomostí a zručností v komunite. To nielen podporuje uvedomelejšiu účasť na energetickom prechode, ale podporuje aj dlhodobú udržateľnosť. Vyškolení ľudia lepšie rozumejú tomu, ako individuálne a kolektívne prijať postupy udržateľnej energie. To prispieva k pokračujúcemu prijímaniu obnoviteľných zdrojov energie, znižovaniu spotreby energie a orientácii na udržateľnejší životný štýl.

Pozitívny sociálny vplyv: Vzdelávanie a odborná príprava v otázkach energetiky sú kľúčom k vytváraniu pozitívneho sociálneho vplyvu v komunitách. Tento proces presahuje obyčajné informácie, pretože prispieva k vytváraniu kultúry zodpovednosti a udržateľnosti v rámci komunít. Informovaní jednotlivci s väčšou pravdepodobnosťou podporujú a zúčastňujú sa miestnych energetických iniciatív, čím prispievajú k celkovému blahu komunít a znižujú dopad na životné prostredie.

| Faktor riadenia v prístupe ESG

„Faktor riadenia“ v prístupe ESG sa zameriava na vnútornú riadiacu štruktúru organizácie a zodpovedné riadenie operácií. Pri energetickom prechode prostredníctvom komunitných energetických družstiev je faktor riadenia rozhodujúci, aby sa zabezpečilo, že iniciatívy budú riadené transparentným spôsobom av súlade s princípmi udržateľnosti.

Tu je návod, ako sa faktor riadenia aplikuje na prístup ESG v tomto kontexte:

Transparentná štruktúra rozhodovania: Faktor riadenia podporuje transparentnú štruktúru rozhodovania v rámci energetických družstiev. To znamená, že rozhodovacie procesy musia byť jasne definované a zrozumiteľné pre všetkých členov a zainteresované strany. Transparentnosť zabraňuje konfliktom záujmov a podporuje dôveru v energetických družstvách. energetické prechody v družstevnej forme musia rešpektovať princíp otvorených dverí, ktorý zaručuje na jednej strane voľný vstup nových členov a ich výstup kedykoľvek a na druhej strane, že nie je stanovený maximálny počet členov. možno stanoviť v stanovách. Vďaka tomuto princípu sa všetci členovia spoločenstva, v ktorom družstvo pôsobí, môžu slobodne rozhodnúť, či budú alebo nebudú súčasťou energetického spoločenstva aj po jeho vzniku.

Zodpovednosť voči členom: Energetické družstvá dodržiavajú princípy faktora riadenia, aby sa zabezpečila zodpovednosť voči členom. To znamená, že rozhodnutia a činnosti musia byť orientované na prospech ľudí zapojených do družstiev a na dosiahnutie štatutárnych cieľov organizácie. Zodpovednosť je základným kameňom komunitných družstiev, keďže ich vlastní a riadia samotní členovia. družstvo garantuje aktívnu a demokratickú účasť členov na definovaní stratégií, typu obnoviteľného zdroja, ktorý sa má použiť (napr. veterný, solárny, tepelný, fotovoltaický, vodná, morská energia, biomasa), finančný záväzok požadovaný od každého člena, budúci rozvoj a určenie ziskov vytvorených činnosťou spoločnosti (napr. nové služby pre komunitu kultúrneho, sociálno-sociálneho, vzdelávacieho alebo trvalo udržateľného charakteru mobility).

Trvalo udržateľné ciele: Aspekt riadenia podporuje prijatie trvalo udržateľných cieľov v rámci energetických družstiev. To znamená integráciu environmentálnych a sociálnych kritérií do strategických a operačných plánov. Energetické družstvá by sa mali zamerať na znižovanie vplyvov na životné prostredie, podporu sociálnej spravodlivosti a prispievanie k energetickému prechodu na obnoviteľné zdroje energie.

Zmierňovanie rizík: Riadenie povzbudzuje energetické družstvá, aby identifikovali a zmiernili riziká. To zahŕňa hodnotenie potenciálnych vplyvov energetických aktivít, krízový manažment a plánovanie nepredvídaných situácií. Zmierňovanie rizík je kľúčom k zabezpečeniu stability a odolnosti energetických družstiev.

Finančná zodpovednosť: Faktor správy a riadenia vyžaduje prísnu finančnú zodpovednosť v rámci energetických družstiev. To znamená obozretné hospodárenie s finančnými prostriedkami, presné vykazovanie financií a dodržiavanie finančných a daňových zákonov. Finančná zodpovednosť je nevyhnutná na zabezpečenie ekonomickej udržateľnosti energetických družstiev.

Účasť zainteresovaných strán: Energetické družstvá zapájajú zainteresované strany vrátane členov, miestnych komunít a investorov do riadenia a rozhodovania. Tým sa zabezpečí, že budú vypočítané rôzne hlasy a že energetické iniciatívy budú v súlade s potrebami a očakávaniami zainteresovaných strán. kooperatívny model – založený na sieťovaní svojich členov – určite predstavuje formu, ktorá môže podporiť spoluprácu medzi všetkými rôznymi zainteresovanými stranami (verejnými a súkromnými) pôsobiacimi na rovnakom území, čím sa zabezpečí kontrola obyvateľov nad hospodárením s vyrobenou energiou a miestne zakorenenie akumulovaného (ekonomického a sociálneho) kapitálu, ktorý zostáva k dispozícii komunite.

| Viacstranný prístup zainteresovaných strán

Koncepty uvedené vyššie sú súčasťou prístupu viacerých zainteresovaných strán.

Prístup viacerých zainteresovaných strán je kľúčovou súčasťou prístupu ESG (Environmental, Social, Governance) k energetickému prechodu prostredníctvom komunitných družstiev. Tento prístup zdôrazňuje dôležitosť zapojenia rôznych zainteresovaných strán alebo „zainteresovaných strán“ do plánovania, implementácie a riadenia iniciatív udržateľnej energie. Toto zahrnutie rôznych hlasov a perspektív zabezpečuje väčšiu legitimitu, udržateľnosť a vplyv komunitných energetických iniciatív.

Zdôrazňuje dôležitosť zapojenia rôznych zainteresovaných strán do komunitných kooperatívnych energetických iniciatív. Medzi tieto zainteresované strany môžu patriť členovia družstiev, miestne komunity, verejné orgány, mimovládne organizácie, investori, odborníci na energetiku a iné príslušné zainteresované strany. Zapojením rôznych pohľadov možno identifikovať komplexnejšie výzvy, príležitosti a riešenia. To znamená, že rozhodnutia o zdrojoch energie, investíciách, riadení prevádzky a iných kľúčových činnostiach zahŕňajú rôzne zainteresované strany. Inkluzívne rozhodnutia vedú k informovanejším a akceptovanejším riešeniam, minimalizujú konflikty a zlepšujú legitimitu iniciatív.

Spolupráca medzi členmi je preto kľúčová pre dosahovanie dohôd a kompromisov prostredníctvom otvoreného a konštruktívneho dialógu. Spolupráca medzi rôznymi aktérmi pomáha prekonávať výzvy a spolupracovať na cieľoch udržateľnej energie. Napríklad odborníci na energetiku môžu poskytnúť technické informácie, komunity môžu prispieť k územnému plánovaniu a miestne komunity môžu ponúknuť poznatky o kultúre a potrebách oblasti. Táto výmena obohacuje energetické iniciatívy a podporuje vzájomné učenie.

Je to nevyhnutné na získanie podpory komunity a na zabezpečenie dlhodobého úspechu energetických iniciatív. Široká základňa podpory tiež pomáha zmierniť potenciálnu opozíciu a konflikty. Ako však zapojiť všetky zainteresované strany?

| Prístup komunity

Držiac sa našej témy energetickej transformácie prostredníctvom kooperatívnych organizácií, predstavujeme prístup Community Engagement, ktorý podporuje aktívne zapojenie miestnej komunity do rozhodnutí a aktivít súvisiacich s energetikou. Toto zapojenie môže zahŕňať konzultácie s komunitou, informačné stretnutia, prieskumy a diskusné fóra. Jednotlivci a domácnosti majú možnosť vyjadriť svoje názory, obavy a potreby súvisiace s energiou. Community Engagement zahŕňa aktivity na zvyšovanie povedomia a vzdelávacie aktivity s cieľom informovať komunitu o energetických otázkach, udržateľnosti a dopadoch energetických iniciatív. Tento proces podporuje energetické povedomie a vzdelávanie v rámci komunity.

Komunitné zapojenie zahŕňa nepretržitý cyklus spätnej väzby a adaptácie. Komunita poskytuje spätnú väzbu o výkonnosti energetických iniciatív, čo umožňuje opravy a zlepšenia. To zaisťuje, že riešenia sú prispôbené vyvíjajúcim sa potrebám komunity.

Stručne povedané, zapojenie komunít do ESG a energetická transformácia prostredníctvom komunitných

družstiev je základným procesom, ktorý zabezpečuje aktívne zapojenie miestnej komunity do energetických rozhodnutí a podporuje dlhodobú udržateľnosť. Zapojenie komunity vytvára pevnejšie väzby medzi energetickými družstvami a komunitou, čím prispieva k budovaniu odolnejších a udržateľnejších energetických komunít.

Zdroje

- [Energetické spoločenstvá: čo sú a ako fungujú](#)
- [Sociálna inovácia, obeh a energetická transformácia pre environmentálne, sociálne a riadiace postupy \(ESG\) – komplexný prehľad](#)
- [Organizačné modely pre energetické komunity. Úvahy z výskumu „Energetickej mapy Spoločenstva“.](#)
- [Le cooperative di comunità come nuovi agenti di aggregazione sociale e sviluppo locale](#)
- [Komunitné družstvo: Nová právna forma na zvýšenie sociálneho kapitálu pre rozvoj spoločenstiev obnoviteľnej energie v Taliansku](#)
- [Optimálne riadenie distribuovaných energetických systémov s viacerými zainteresovanými stranami v nízkouhlíkových komunitách vzhľadom na zdroje reakcie na dopyt a uhlíkovú daň](#)
- [Územie a ľudia ako zdroje: komunitné družstvá](#)
- [Bližší pohľad do spolupráce: občianska angažovanosť a účasť na komunitných energetických iniciatívach](#)
- Borzaga, Fazzi, 2011; Mori, Sforzi, 2019

Scéna: ESG v energetickom
prechode, energetické družstvá

05

| Úvod

Na ceste k vytvoreniu udržateľnejších komunít zohrávajú iniciatívy v oblasti udržateľnosti komunity kľúčovú úlohu pri formovaní budúcnosti. Tieto iniciatívy predstavujú jedinečný prístup, v ktorom sa miestne komunity spájajú, aby riešili environmentálne, sociálne a ekonomické výzvy s inovatívnymi a participatívnymi riešeniami. „Úspešné kľúčové body“, ktoré uvádzame v tejto kapitole, sú vybrané z piatich inšpiratívnych prípadových štúdií z celej Európy: Rakúska, Talianska, Írska, Španielska a Slovenska. Tieto prípady ukazujú, ako komunity riešili špecifické výzvy, prijali inovatívne stratégie a vytvorili pozitívny vplyv na miestnej aj globálnej úrovni.

V tejto kapitole sa budeme zaoberať týmito „úspešnými kľúčovými bodmi“, pričom zdôrazníme najlepšie postupy a ponaučenia získané zo skúseností zainteresovaných komunít. Od prechodu na obnoviteľné zdroje energie až po aktívne zapojenie zainteresovaných strán tieto iniciatívy ukazujú, ako môžu udržateľné riešenia prevítať, keď sa prijímú odhodlane a kolektívne. Naše prípadové štúdie ukazujú, že prechod k udržateľnejšej komunite je nielen možný, ale môže viesť k výnimočným výsledkom, ktoré odzrkadľujú dôležitosť spolupráce a inovatívneho prístupu.

Pridajte sa k nám, keď budeme skúmať tajomstvá úspešných iniciatív v oblasti udržateľnosti komunity a zisťovať, ako každý úspešný kľúčový bod pomohol viesť tieto komunity na ceste k zelenej, inkluzívnejšej a zodpovednejšej budúcnosti.

| Úspešné kľúčové body

Zníženie emisií CO₂: Vo všetkých 5 prípadových štúdiách udržateľné iniciatívy a energetické komunity významne prispeli k zníženiu emisií CO₂. To dokazuje dôležitosť prechodu na obnoviteľné a udržateľné zdroje energie v boji proti zmene klímy. V prípade „Templederry Renewable Energy Supply“ v Írsku inštalácia veternej farmy vo vlastníctve komunity významne prispela k zvýšeniu výroby obnoviteľnej energie, čím sa znížila závislosť od fosílnych palív a emisií CO₂.

Zlepšená energetická účinnosť: Všetky prípadové štúdie ukazujú zvýšenie energetickej účinnosti pomocou čistejších technológií a energetických riešení. To viedlo k menšej závislosti od fosílnych palív a väčšej udržateľnosti.

Účasť komunity: Kľúčovým prvkom všetkých prípadových štúdií je aktívna účasť miestnych komunít. Komunity sa zapojili do rozhodovania a riadenia energetických iniciatív, čím demonštrujú, že zapojenie obyvateľstva je kľúčové pre úspech takýchto projektov. V prípade „Energiegenossenschaft Mürztal“ v Rakúsku sa miestna komunita aktívne zapojila do pestovania energetických tráv a zapojila sa do mobilnej iniciatívy bez CO₂. Toto zapojenie pomohlo vytvoriť silný zmysel pre komunitu a podporu ekologických aktivít.

Tvorba zamestnanosti: Prechod na udržateľnú energiu mal pozitívny vplyv na zamestnanosť. Vo všetkých prípadových štúdiách boli vytvorené nové pracovné príležitosti a boli vyvinuté nové ekonomické sektory súvisiace s obnoviteľnou energiou a energetickou účinnosťou.

Zlepšená kvalita života: Trvalo udržateľné iniciatívy zlepšili kvalitu života zainteresovaných ľudí. Vďaka

využívaniu čistejšej energie, energetickej účinnosti a prístupu k udržateľným riešeniam zažili komunity zvýšený komfort a pohodu. „The Crevillent CEL“ v Španielsku viedol k úsporám 15 % – 20 % na účtoch za energiu pre domácnosti aj organizácie, čo dokazuje, že iniciatívy v oblasti obnoviteľnej energie môžu mať pozitívny vplyv na miestne financie.

Miestna a globálna udržateľnosť: Všetky prípadové štúdie ukázali, že je dôležité konať lokálne, aby sme prispeli ku globálnym cieľom udržateľnosti, ako sú ciele udržateľného rozvoja Organizácie Spojených národov.

Inovácia a spolupráca: Vo všetkých prípadových štúdiách boli kľúčové inovácie a spolupráca s rôznymi zainteresovanými stranami. Tieto projekty ukázali, ako môže kreativita, technológia a spolupráca viesť k udržateľným riešeniam. „Cooperativa di Comunità di Biccari“ v Taliansku predstavuje model sociálnej agregácie založenej na zdieľaní a vytváraní spoločných odpovedí na kolektívne potreby. Tento model podporuje komunitný prístup a zahŕňa široké spektrum zainteresovaných strán.

Prístup k čistej energii: Vo všetkých prípadových štúdiách sa prístup k čistej a obnoviteľnej energii stal pre zainteresované komunity realitou. To pomohlo znížiť negatívny vplyv tradičných zdrojov energie.

Zvyšovanie povedomia a vzdelávanie: Uvedené príklady demonštrujú dôležitosť zvyšovania povedomia a vzdelávania komunít o otázkach udržateľnej energie a ekologických postupoch.

Propagácia Agendy 2030: Udržateľné iniciatívy v prípadových štúdiách sú v súlade s Agendou 2030 Organizácie Spojených národov pre trvalo udržateľný rozvoj, čo ukazuje, ako môžu prispieť k dosiahnutiu stanovených cieľov.

| Ukážky pre inšpiráciu

V tejto sérii prípadových štúdií skúmame päť inšpiratívnych iniciatív v oblasti energetickej transformácie a energetických kooperatív z rôznych častí sveta. Každá prípadová štúdia ponúka cennú príležitosť na vzdelávanie a poskytuje pohľad na úspechy, výzvy a osvedčené postupy pri prijímaní trvalo udržateľných energetických riešení. Zistíme, ako tieto iniciatívy riešili výzvy súčasnej klimatickej krízy, znižovania emisií CO₂, zlepšovania energetickej účinnosti a podpory udržateľného životného štýlu.

Od malej talianskej dediny po španielske mesto, cez energetické komunity v Rakúsku a Írsku a inovatívnu iniciatívu Smart City na Slovensku tieto prípadové štúdie dokazujú, že energetická transformácia nie je len teoretický koncept, ale aj hmatateľná a úspešná realita. Tieto projekty zdôrazňujú, ako môže spolupráca, inovácia a aktívne zapojenie komunity formovať čistejšiu a udržateľnejšiu energetickú budúcnosť.

Spoločným prvkom týchto prípadových štúdií je zosúladenie s globálnymi cieľmi udržateľnosti, najmä s cieľmi udržateľného rozvoja OSN (SDG) a prístupom ESG. Tieto prípady ukazujú, ako môžu miestne opatrenia významne prispieť k širšiemu cieľu vytvoriť udržateľnejší a odolnejší svet.

Postupy uvedené v tejto príručke boli vybrané zo súboru 25 postupov, 5 na partnerskú krajinu, zozbieraných každým partnerom konzorcia. Zozbierané postupy boli analyzované od 6 kľúčových jednotlivcov, odborníkov v oblasti energetickej transformácie, v komunitných družstvách a VET. Boli požiadaní, aby vybrali

najpútavejší príbeh a metodológiu na základe špecifických kritérií:

- inovácia (intenzita nového a charakteristického znaku; čím sa odlišuje od iných príbehov alebo metodológie s podobnými charakteristikami a účelmi),
- vhodnosť (do akej miery príbeh a metodika riešia potreby a výzvy projektu, schopnosť prenosnosti),
- užitočnosť (prínosy a pridaná hodnota vnímaná používateľmi, preukázaná z hľadiska uznania zručností, sociálnej hodnoty a/alebo osobného rozvoja),
- presnosť (príbeh a metodika sú relevantné pre mládež a pracovníkov s mládežou a pri prístupe k sociálnemu podnikaniu sa spolieha na skutočné situácie/potreby),
- prijateľnosť (ak sa mládež a/alebo pracovníci s mládežou aktívne podieľali na príbehu a metodológii; kapacita replikácie), očakávaný dopad (schopnosť príbehu a metodológie produkovať výsledky).

Taliansko – Energetické spoločenstvo Biccari

Navštívte: coopbiccari

Kontext:

Malá obec Biccari, ktorá sa nachádza v malebnej hornej oblasti, čelila množstvu významných výziev, ktoré ohrozovali jej životaschopnosť a prežitie komunity. Hlavným problémom bolo vyludňovanie, bežný problém v mnohých vidieckych a odľahlých komunitách. Mladí ľudia boli nútení hľadať pracovné príležitosti a cenovo dostupnejší životný štýl inde, čo zanechalo horské oblasti s klesajúcim počtom obyvateľov a neistou budúcnosťou.

Okrem toho oblasť Biccari zasiahla expanzia veľkých veterných fariem, ktoré sa etablovali ako súčasť takzvaného „divokého vetra“. Tieto veterné farmy, hoci vyrábajú obnoviteľnú energiu, mali malý alebo žiadny pozitívny vplyv na miestnu komunitu. Naopak, zanechali stopu environmentálnej a sociálnej deštrukcie, pričom pôda bola odobratá obyvateľom a prírodné zdroje využívané v prospech iných.

Potreba obnoviť kontrolu nad svojím územím, podporovať miestny rozvoj a usilovať sa o energetickú suverenitu sa pre Biccari stala nevyhnutnosťou. Komunita sa rozhodla tieto výzvy riešiť a zmeniť situáciu. V tomto kontexte sa zrodilo Cooperativa di Comunità di Biccari (CCB), inovátna iniciatíva sociálnej agregácie.

Zásah

Intervenciu, ktorú vykonalo Cooperativa di Comunità di Biccari (CCB), charakterizovala séria cielených akcií a

Kľúčové body

Zapojenie komunity a aktívna účasť:

Energetická komunita Biccari preukázala, že aktívne zapojenie komunity do výroby a riadenia obnoviteľnej energie je rozhodujúce pre úspech. Účasť obyvateľov z rôznych vekových skupín a s rôznymi pracovnými zručnosťami vytvorila solídny pocit vlastníctva a zodpovednosti.

Sociálna a ekonomická udržateľnosť:

Táto prípadová štúdia ukázala, že obnoviteľná energia môže byť nástrojom na zlepšenie kvality života v komunite a vytvorenie miestnej zamestnanosti. Komunitné družstvo Biccari prispelo k cieľu trvalo udržateľného rozvoja OSN tým, že pomáha znižovať znečistenie a zlepšovať ekonomické podmienky občanov.

Využitie miestnych zdrojov:

Družstvo úspešne využilo miestne zdroje, vrátane obnovy nevyužitého majetku komunity, na vytvorenie projektov obnoviteľnej energie vo vlastníctve komunity. Tento model môže byť príkladom toho, ako čo najlepšie využiť miestne zdroje na energetickú transformáciu.

aktívna účasť miestnej komunity. Kľúčovú úlohu v tomto procese zohral Výbor na podporu rozvoja, ktorého ústredným cieľom bolo vytvorenie medzigeneračného a doplnkového paktu. Výbor využil schopnosti a skúsenosti obyvateľov Biccari a snažil sa čo najlepšie využiť potenciál tejto oblasti.

Ústredným prvkom zásahu bolo vymáhanie a správa predtým nevyužitého alebo podhodnoteného majetku komunity. Táto fáza si vyžadovala starostlivú analýzu a mobilizáciu miestnych zdrojov. Členovia družstva aktívne pracovali na identifikácii a katalogizácii tohto majetku komunity, ktorý zahŕňal pozemky, budovy a komunitné zdroje. Tento proces bol nevyhnutný na prístupenie zdrojov, ktoré by inak zostali nevyužité.

Keď boli tieto aktíva identifikované, CCB prijala konkrétne opatrenia na ich obnovu a opätovné použitie. To zahŕňalo úsilie o obnovu opustených budov, zlepšenie prístupu k prírodným zdrojom a podporu iniciatív, aby tieto aktíva boli ekonomicky a sociálne produktívne. Tieto akcie umožnili premeniť to, čo sa predtým považovalo za „spiace“, na životne dôležité zdroje pre komunitu Biccari.

Kľúčovým aspektom intervencie bolo aktívne zapojenie miestnej komunity do všetkých fáz procesu. CCB zorganizovalo množstvo stretnutí s obyvateľmi a podporilo priamu účasť občanov pri stanovovaní priorít, vytváraní nápadov a realizácii projektov. Tento participatívny prístup vytvoril pocit spoločného vlastníctva a zabezpečil, že prijaté opatrenia plne odrážajú potreby a túžby komunity.

Okrem toho družstvo aktívne pracovalo na vytváraní aliancií a partnerstiev s miestnymi zainteresovanými stranami, vrátane podnikateľov, neziskových organizácií a vzdelávacích inštitúcií. Táto spolupráca pomohla zvýšiť vplyv prijatých opatrení a čo najlepšie využiť dostupné zdroje.

Porovnanie

Na posúdenie vplyvu a rozsahu iniciatívy Biccari Community Cooperative je dôležité zvážiť okolitý kontext a porovnať jej výsledky s priemerami alebo referenčnými hodnotami v oblasti sociálnych inovácií a agregácie komunit.

Na regionálnej úrovni existujú ďalšie úspešné príbehy. Na miestnej úrovni predstavuje CCB výrazný model spolupráce a aktívnej komunitnej participácie najmä pre vidiecky kontext, v ktorom sa nachádza. V porovnaní s podobnými iniciatívami v iných oblastiach dosiahla CCB výrazne vysoký počet členov a preukázala značné medzigeneračné zapojenie. Táto široká a rôznorodá účasť odlišuje CCB od mnohých iných podobných iniciatív, čo podčiarkuje jej úspech pri získavaní širokého spektra členov komunity.

Pokiaľ ide o medzigeneračnú angažovanosť, CCB prekonala priemer, čo dokazuje, že jej inovatívny prístup aktívne zapája mladšiu aj staršiu generáciu. Toto porovnanie podčiarkuje efektívnosť prístupu CCB pri vytváraní medzigeneračného dialógu a spolupráce, ktorá je nevyhnutná pre dlhodobý úspech komunitných iniciatív.

Aj z pohľadu profesijnej rôznorodosti členov CCB dosahovala v porovnaní s inými iniciatívami spolupráce nadpriemerné výsledky. Účasť širokého spektra odborníkov, robotníkov, študentov, živnostníkov a dôchodcov svedčí o širokej členskej základni ľudí z rôznych profesií a vekových úrovní.

Tieto porovnania ukazujú, ako komunitné družstvo Biccari dosiahlo vynikajúce výsledky v porovnaní so sektorovými štandardmi komunitných iniciatív, čo pomáha zdôrazniť úspech a efektívnosť jeho modelu sociálnej inovácie.

Výsledky

Výsledky dosiahnuté Cooperativa di Comunità di Biccari (CCB) jasne svedčia o úspechu iniciatívy a výhodách vyplývajúcich z jej implementácie.

V súčasnosti má CCB približne 200 členov z Biccari a tento počet neustále rastie. Komunita aktívne prijala koncepciu spolupráce a preukázala silný záväzok podporovať trvalo udržateľný rozvoj a kolektívnu účasť. Títo členovia spadajú do rôznych kategórií vrátane pracujúcich členov, podporovateľov a používateľov. Táto rôznorodosť účastníkov predstavuje širokú škálu pracujúcich ľudí vrátane nezávislých pracovníkov, robotníkov, študentov, obchodníkov a dôchodcov, čo odráža inkluzívnosť a rozmanitosť iniciatívy.

Dôležité je, že družstvo zahŕňa jednotlivcov vo veku od 18 do 90 rokov. Tento aspekt je významný, pretože zdôrazňuje silný zmysel pre medzigeneračnú participáciu, pričom mladšie a staršie generácie aktívne spolupracujú pre dobro komunity. Tento model medzigeneračnej účasti je nevyhnutný na zabezpečenie trvalosti iniciatív a na odovzdávanie vedomostí, zručností a skúseností medzi rôznymi generáciami.

Výsledky CCB hmatateľným spôsobom demonštrujú, ako môže spolupráca a sociálne inovácie úspešne riešiť výzvy komunity. Aktívna účasť a obnova predtým nevyužitých zdrojov prispeli k odolnejšej a sebastačnejšej komunite. Okrem toho tieto výsledky podčiarkujú dôležitosť participatívneho a inkluzívneho prístupu pri vývoji miestnych riešení výzvy, čo dokazuje, že kolektívna akcia môže viesť ku konkrétnym a pozitívnym výsledkom.

Španielsko - CEL of Crevillent

Navštívte: <https://www.grupoenercoop.es/comunidad-energetica-de-crevillent-asi-es-el-pionero-autoconsumo-colectivo-que-ahorra-en-la-factura-de-la-luz/>

Kontext:

Riešený problém sa týkal energetickej závislosti v Španielsku, kde sa 70 % energie dováža. Na prekonanie dôsledkov energetickej krízy a dosiahnutie cieľov trvalo udržateľného rozvoja (SDG) Agendy 2030 bolo potrebné znížiť spotrebu energie a zvýšiť energetickú nezávislosť. Miestne energetické spoločenstvá sa snažili vyrábať energiu pomocou obnoviteľných zdrojov, čím prispeli k zníženiu emisií skleníkových plynov a prijatiu čistej energie.

Zásah:

Zásah zahŕňal niekoľko akcií:

- Inštaláciu buniek pre spoločnú spotrebu na 21 komunitných zariadeniach na ploche 15 000 metrov štvorcových.
- Financovanie 300 000 EUR z inovačného projektu MERLON v spolupráci s miestnym energetickým družstvom Enercoop na renováciu lokality.

Porovnanie :

Na začiatku roka 2023 bolo v Španielsku 121 energetických komunit s celkovým inštalovaným výkonom 6 400 kWp. To znamená, že priemerný inštalovaný výkon na komunitu bol približne 52,89 kWp, z čoho malo úžitok celkovo 3 146 domácností a 19 201 ľudí. Zníženie emisií CO₂ bolo 2 071 ton ročne, čo zodpovedá vysadeniu 102 stromov ročne.

V porovnaní s priemerom táto komunita preukázala vynikajúce výsledky s o 127 % vyšším inštalovaným výkonom, z čoho profituje o 169 % viac používateľov.

Výsledky :

Inštalovaný systém dokáže pokryť spotrebu elektriny 70 domácností s výkonom 120 kW. Systém 200 kWh navyše umožňuje občanom ukladať energiu počas dňa, čím sa znižuje závislosť na externých zdrojoch v prípade výpadku prúdu. Tieto opatrenia viedli k významným úsporám od 15 % do 20 % z celkového ročného účtu, čo prispelo k zvýšeniu ekonomickej aktivity a zamestnanosti v obci.

Táto prípadová štúdia ukazuje, ako komunita Crevillent úspešne zvládla výzvu energetickej nezávislosti a významne prispela k zníženiu emisií CO₂ a zároveň podporila energetickú účinnosť a udržateľnosť v miestnej komunite.

Kľúčové body

Energetická nezávislosť a úspory energie:

CEL v Crevillent demonštroval, že zníženie energetickej závislosti od fosílnych palív je možné vďaka využívaniu obnoviteľnej energie. Prechod na čistú energiu viedol k významným úsporám energie, čím sa znížila celková spotreba energie.

Zapojenie komunity:

Táto prípadová štúdia zdôraznila dôležitosť aktívneho zapojenia komunity do iniciatív v oblasti obnoviteľnej energie. Miestne energetické komunity (LEC) sú účinným prostriedkom na zapojenie občanov do výroby a využívania obnoviteľnej energie.

Príspevok k cieľom trvalo udržateľného rozvoja (SDG):

CEL spoločnosti Crevillent demonštroval, ako môže výroba a využívanie energie z obnoviteľných zdrojov prispieť k cieľom OSN v oblasti trvalo udržateľného rozvoja (SDG). Zníženie emisií CO₂ a využívanie čistej energie predstavujú významný krok k udržateľnosti.

Írsko – Irish Community Power

Navštívte: <https://communitypower.ie/our-story/>

Kontext:

Irish Community Power vznikla ako priama odpoveď na rastúce problémy s energetickým systémom krajiny. Írsko sa nachádzalo v kritickej situácii, pričom viac ako 90 % jeho elektriny sa vyrábalo z fosílnych palív, čo výrazne prispieva k znečisteniu klímy. Mnoho ľudí bolo navyše zaťažovaných vysokými účtami za energiu, najmä v chladných ročných obdobiach. V tejto súvislosti sa Community Power zaviazala sprístupniť výhody obnoviteľnej energie írskym komunitám, čím sa zaoberala potrebou prechodu na čistejšie a udržateľnejšie zdroje energie.

Zásah:

Zásah Community Power sa formoval vytvorením veternej farmy Templederry, prvej veternej farmy vlastnenej komunitou v Írsku, ktorá sa nachádza v grófstve Tipperary. Táto veterná farma bola vyvinutá a postavená počas 12-ročného obdobia a stala sa trvalo udržateľným zdrojom energie schopným vyrobiť približne 15 GWh elektriny ročne. Toto množstvo energie zodpovedá energetickým potrebám mesta Nenagh, ktoré má 8 000 obyvateľov. Po úspechu veternej farmy Community Power rozšírila svoje úsilie a spolupracovala s ďalšími komunitami v Írsku na vývoji ďalších komunitných projektov obnoviteľnej energie. Dnes organizácia nakupuje elektrinu od rôznych malých a mikro vodných a veterných generátorov rozmiestnených po celej krajine a dodáva ju svojim zákazníkom, ktorí ju využívajú vo svojich domoch, podnikoch, farmách a komunitných zariadeniach.

Porovnanie:

Vývoj a angažovanosť Community Power možno porovnať s predchádzajúcim írskym energetickým prostredím. Pred akciou Community Power bolo Írsko vysoko závislé od fosílnych palív s výrazne vysokým percentom energie vyrobenej zo znečisťujúcich zdrojov. Vytvorenie veternej farmy Templederry výrazne prispelo k zvýšeniu výroby obnoviteľnej energie v krajine. Táto iniciatíva umožnila zníženie závislosti od fosílnych palív a podporila úsilie krajiny v boji proti klimatickým zmenám.

Výsledky:

Hmatateľné výsledky Templederry Renewable Energy Supply sú mnohé a sú pozitívne. Prístup komunitného vlastníctva posilnil miestne komunity a poskytol im pocit vlastníctva a zodpovednosti za svoju energiu. To viedlo k väčšiemu zapojeniu do podpory projektov obnoviteľnej energie. Poskytovanie obnoviteľnej elektriny komunitám výrazne prispelo k zníženiu účtov za energiu, zlepšeniu blahobytu ľudí a zníženiu počtu chladných domov. Celkovo úsilie Community Power posunulo Írsko smerom k udržateľnejšiemu energetickému

Kľúčové body

Energetické komunity: Vytvorenie miestnych energetických komunit, ako je napríklad veterná farma Templederry, je kľúčom k podpore obnoviteľnej energie a znižovaniu emisií CO₂. Tieto komunity zapájajú obyvateľov do výroby a spotreby čistej energie.

Úspora energie a účasť komunity: Prístup vlastníctva komunity umožňuje obyvateľom aktívne sa podieľať a cítiť zodpovednosť za energiu, ktorú vyrábajú. To vedie k väčšiemu zapojeniu sa do energetickej transformácie a výrazným úsporám na účtoch za energiu.

Pozitívny ekonomický dopad: Komunitná sila ukázala, ako môžu energetické komunity prispieť k miestnej hospodárskej činnosti a zamestnanosti. Obnoviteľná energia nielen znižuje emisie, ale môže tiež zlepšiť ekonomické podmienky komunit.

systemu, čo prispieva k čistejšej a zelenej budúcnosti krajiny.

Rakúsko - Energiegenossenschaft Mürztal

Navštívte:

Kontext:

Problém, ktorý treba riešiť, bola potreba znížiť klimatické zmeny a emisie oxidu uhličitého podporou čistých a udržateľných zdrojov energie. Okrem toho tu bol cieľ podporovať etické a trvalo udržateľné využívanie pôdy v poľnohospodárstve. Táto výzva bola v súlade so záväzkom Rakúska v oblasti energetickej transformácie a udržateľných poľnohospodárskych postupov.

Zásah:

Rakúsko podniklo niekoľko opatrení na riešenie tohto problému:

- Výsadba energetických tráv a topolov, ktoré sú známe svojim rýchlym rastom, ako obnoviteľné zdroje energie.
- Spustenie inovatívnej iniciatívy s názvom „Bez CO₂“, ktorá demonštruje konkrétny záväzok k ekologickej udržateľnosti. Okrem toho iniciatíva aktívne zapája zákazníkov.
- Umožnenie zákazníkom dobrovoľne prispieť k iniciatíve sadením stromov, podporou skupinových akcií pre ekologickú udržateľnosť.

Výsledky:

Vzhľadom na prijaté opatrenia:

- Spoločnosť rozšírila svoje energetické pestovanie do ďalších európskych krajín, čím znížila emisie CO₂ a prispela k nahradeniu vykurovacieho oleja udržateľnejšími zdrojmi energie.
- Dobrovoľné príspevky zákazníkov prostredníctvom ich zapojenia sa do iniciatívy „bez CO₂“ demonštrujú zvýšenie porozumenia a podpory pre environmentálne aktivity.
- Komunita je teraz aktívne zapojená do energetickej a trvalo udržateľnej transformácie, čím demonštruje silnú podporu pre ekologické postupy.

Táto prípadová štúdia ukazuje, ako Rakúsko úspešne riešilo problém podpory udržateľných zdrojov energie a aktívneho zapojenia komunity do boja proti klimatickým zmenám.

Kľúčové body

Ekologická udržateľnosť: Táto prípadová štúdia zdôraznila dôležitosť investícií do udržateľných zdrojov energie, ako je pestovanie energetických tráv a iniciatíva mobilných zariadení bez CO₂. Tieto akcie demonštrujú silný záväzok k ekologickej udržateľnosti.

Európska spolupráca: Rozšírenie operácií pestovania energie do iných európskych krajín ukázalo, ako môže nadnárodná spolupráca pomôcť znížiť emisie CO₂ a nahradiť neudržateľné zdroje energie.

Zapojenie zákazníkov: Iniciatíva zapojíť zákazníkov do znižovania emisií CO₂ prostredníctvom dobrovoľných príspevkov preukázala rastúce pochopenie a podporu pre environmentálne aktivity. Toto zapojenie zákazníkov je nevyhnutné pre úspech iniciatív udržateľnosti.

Slovensko - Smart City Initiatives v Banskej Bystrici

Navštívte:

Kontext

Banská Bystrica, ležiaca na strednom Slovensku, sa vyznamenala ako príklad samosprávy, ktorá sa zaviazala realizovať projekty smart city. Táto iniciatíva vznikla s cieľom riešiť mestské výzvy a zlepšiť kvalitu života obyvateľov a stala sa vzorom pre ostatné mestá na Slovensku. Mesto sa zameralo na inteligentné mestské riešenia na podporu udržateľnosti.

Zásah

Banská Bystrica podnikla niekoľko významných iniciatív:

Verejné LED osvetlenie: Mesto zaviedlo energeticky úsporné komunitné LED osvetlenie, ktoré znižuje spotrebu a náklady na osvetlenie. Tento prechod zlepšil bezpečnosť a komfort obyvateľov a umožnil mestu inteligentne riadiť osvetlenie podľa podmienok denného svetla a aktivity na ulici.

Elektrická verejná doprava: Zavedenie ekologických a tichých elektrických autobusov pomohlo znížiť emisie a zlepšiť kvalitu ovzdušia v meste, čím sa podporilo čistejšie a zdravšie životné prostredie pre obyvateľov.

Digitalizácia komunitných služieb: Banská Bystrica zjednodušila administratívne postupy pre obyvateľov, ktorí môžu spravovať kancelárie a platby online. Tento krok viedol k úspore času, nákladov na dopravu a zníženiu používania papierových dokumentov.

Spolupráca so start-upmi a technologickými spoločnosťami: Mesto nadviazalo partnerstvá so start-upmi a miestnymi technologickými spoločnosťami s cieľom vyvinúť inovatívne riešenia mestských výziev. Táto synergie podporuje miestny podnikateľský ekosystém a podporuje rýchle prijatie nových technológií v mestskej infraštruktúre.

Inteligentný parkovací systém: Inteligentný parkovací systém bol predstavený, aby pomohol motoristom nájsť parkovacie miesta efektívnejšie prostredníctvom mobilných aplikácií, čím pomohol znížiť dopravné zápchy a zjednodušiť parkovanie pre obyvateľov a návštevníkov.

Porovnanie

Hoci niektoré projekty stále prebiehajú, je možné sledovať prínos banskobystrických iniciatív Smart City:

Zníženie emisií CO₂: Prechod na elektrobuses výrazne prispel k zníženiu emisií CO₂ v mestskej doprave, čím sa zlepšila kvalita ovzdušia v meste.

Energetická účinnosť: Inteligentné komunitné osvetlenie nielen zlepšilo energetickú účinnosť, ale prispelo aj k celkovej udržateľnosti mesta.

Kľúčové body

Energetická účinnosť: Používanie energeticky účinného komunitného osvetlenia LED a elektrických autobusov ukázalo, ako môžu iniciatívy Smart City zlepšiť energetickú účinnosť a znížiť spotrebu energie.

Trvalo udržateľné cestovanie: Inteligentný parkovací systém pomohol znížiť dopravné zápchy a podporiť udržateľné cestovanie. To viedlo k zníženiu emisií CO₂ a udržateľnejšiemu systému mestskej dopravy.

Zlepšená kvalita života: Iniciatívy Smart City preukázali, že nielen prispievajú k udržateľnosti, ale tiež zlepšujú kvalitu života obyvateľov. Výrazne sa zlepšil komfort, bezpečnosť a efektívnosť komunitných služieb.

Podpora udržateľnej mobility: Systém inteligentného parkovania znížil premávku a emisie, čím sa zlepšila kvalita života obyvateľov.

Zlepšená kvalita života: Iniciatívy Smart City zlepšili pohodlie a bezpečnosť obyvateľov, zjednodušili administratívne postupy a zvýšili efektivitu komunitných služieb.

Výsledky

Celkovo mali iniciatívy Smart City v Banskej Bystrici pozitívny vplyv na prechod k udržateľnejšiemu a zelenému mestu. Okrem zníženia emisií tieto iniciatívy zlepšili kvalitu života obyvateľov a efektivitu komunitných služieb. Mesto je teraz vzorom toho, ako môžu technológie a inovácie prispieť k udržateľnosti na miestnej úrovni. Hoci sa niektoré výsledky ešte len pripravujú, Banská Bystrica ukázala, ako môže prístup Smart City vytvoriť udržateľnejšie a lepšie mestské prostredie pre všetkých občanov.

W E S P _ _ _ C S C O E E B C U P _ S F O L O S S D O C T J O E C S B Y _ . S

Zoznam kompetencií a KPI

06

| Hlavné vedomosti, kompetencie a zručnosti

Kľúčové zistenia

V spojení s hlavným cieľom projektu E-coop „zabezpečiť, aby sa odstránili bariéry a aby komunity mali prístup k informáciám a zdrojom, ktoré potrebujú na to, aby sa mohli podieľať na implementačných procesoch energetickej transformácie, a to sa v projekte e-COOP deje aktiváciou energetické družstvá“, konzorcium pracovalo na tom, aby malo v šiestich rôznych európskych krajinách reálny obraz o tom, ako sa začali procesy energetických družstiev, aby mali znalosti o zručnostiach a kompetenciách a stratégiách, ktoré používajú profesionáli z verejných organizácií a súkromní aktéri, ako sú občania, podnikanie a občianska spoločnosť identifikujú hlavné výzvy a príležitosti a poskytnú pohľad na budúce smerovanie stratégií budovania. Z tohto dôvodu, keďže ide o odlišné prvky s osobitnými charakteristikami, považovalo sa za vhodné odlišiť dotazníky prieskumu (priložené k príručke). Skupina 500 osôb, 100 na krajinu s metodikou, ktorá vyžadovala 10 rôznych vidieckych dedín na krajinu a v každej krajine:

- 2 Odborníci z verejných organizácií
- 2 Súkromní herci
- 2 Občania
- 2 Obchod
- 2 Občianska spoločnosť

uskutočnili sme rozhovory a umožnili sme konzorciu získať reálny obraz o procesoch energetickej transformácie a skúsenostiach v mimozemskej civilizácii a s komunitnými družstvami alebo energetickými družstvami.

Slovensko

Na Slovensku tvoria väčšinu respondentov zamestnanci **verejnej správy**, ktorí tvoria 42,9 % z celkového počtu. Zvyšok respondentov tvoria politické orgány, starostovia 28,6 % a poslanci 28,6 %. Jedným z **najdôležitejších aspektov zavádzania energetických družstiev** je podľa respondentov aktívna účasť všetkých zainteresovaných strán, pričom environmentálna udržateľnosť, úspory energie a sociálna udržateľnosť boli na rovnakom percente (14,3 %). Zatiaľ čo väčšina respondentov tvrdí, že **si je vedomá potenciálnych výhod energetických družstiev** pre verejnú správu vo vidieckych oblastiach (57,1 %), **ich znalosti nie sú hlboké**. Čo sa týka príčin **neúspechu pri zavádzaní energetických družstiev**, 42,9 % užívateľov poukazuje na nedostatočnú účasť občanov a rovnaké percento na nedostatok verejných investícií. Medzi hlavné **výhody** energetických družstiev patrí väčšia účasť všetkých miestnych aktérov a boj proti energetickej chudobe. Významná väčšina respondentov (85,7 %) vyjadrila **ochotu zúčastniť sa seminárov/kurzov** o družstvách na výrobu energie v procesoch energetickej transformácie vidieckych oblastí. Sú tiež otvorení účasti v energetickom družstve, ak je zriadené v ich obci.

Čo sa týka **podnikateľského sektora**, mnohým odborníkom v podnikovom sektore chýba dostatočné vzdelanie v oblasti energetických družstiev (50 %), napriek tomu, že majú vysokú úroveň vzdelania (vysokoškolské vzdelanie 83,3 %). To prispelo k nedostatočnej účasti a vyššej miere **zlyhania pri zavádzaní energetických družstiev** a vysokému percentu (33,3 %) aktívnej účasti všetkých zainteresovaných strán a vplyvu na komunity ako **najdôležitejšie aspekty**. Medzi 100 % opýtaných však existuje veľká ochota zúčastniť sa seminárov a kurzov o družstvách na výrobu energie vo vidieckych oblastiach, čo naznačuje túžbu po lepších možnostiach odbornej prípravy. Je zaujímavé, že **výsledky prieskumu ukázali, že väčšina respondentov si uvedomuje potenciálne výhody energetických družstiev vo vidieckych oblastiach** (50 %), ale 33,3 % o tom nevie vôbec. Uvedomujú si však dôležitosť reinvestovania výhod energetických družstiev späť do samotnej obce (67 %). Okrem toho všetci respondenti vyjadrujú záujem o vstup do energetického družstva.

V rámci **občianskej spoločnosti**, pokiaľ ide o **odbornú prípravu** o energetických družstvách na úrovni ich štúdia, väčšina (60 %) respondentov sa domnieva, že bola nedostatočná. Pokiaľ ide o **začlenenie energetických družstiev do vidieckeho prostredia**, 100 % užívatelia zvažujú aktívnu účasť všetkých zainteresovaných strán. 60 % respondentov tvrdí, že má malé alebo žiadne znalosti o **potenciálnych výhodách** zavedenia energetických družstiev pre verejnú správu vo vidieckych oblastiach. Čo sa týka príčin **neúspechu** pri zavádzaní energetických družstiev, nedostatočná účasť občanov alebo odborná príprava so 60 %. Z hľadiska **výhod** zakladania energetických družstiev je najčastejšie volenou možnosťou väčšia účasť všetkých miestnych aktérov na živote komunity (80 %). 100 % respondentov vyjadrilo svoju **ochotu zúčastniť sa**

seminárov alebo kurzov o družstvách na výrobu energie v procese energetickej transformácie vidieckych oblastí.

Taliansko

V Taliansku je väčšina respondentov v radoch **verejnej správy**, čo predstavuje 73,3 %. Podľa respondentov je jedným z **najdôležitejších aspektov zavádzania energetických družstiev**, pričom sa najviac zdôrazňuje aktívna účasť všetkých zainteresovaných strán (30 %) a environmentálna udržateľnosť (26,7 %). Zatiaľ čo väčšina respondentov tvrdí, že **si je vedomá potenciálnych výhod** energetických družstiev pre verejnú správu vo vidieckych oblastiach (56,7 %), ich znalosti nie sú hlboké. Pokiaľ ide o **dôvody neúspechu** pri zavádzaní energetických družstiev, 30 % používateľov poukazuje na slabý zmysel pre komunitu a nedostatok občianskej participácie a kompetencií (23,3 %) takmer v rovnakom percente na nedostatok verejných investícií (20 %). Medzi hlavné **výhody** energetických družstiev patrí, aby sa vidiecke komunity stali stredobodom procesu (33,3 %) a reinvestovanie ziskov do komunity (23,3 %) s väčšou účasťou všetkých miestnych aktérov (20 %). Významná väčšina respondentov (96,7 %) vyjadrila ochotu zúčastniť sa seminárov/kurzov o družstvách na výrobu energie v procese energetickej transformácie vidieckych oblastí. Sú tiež otvorení účasti v energetickom družstve, ak je zriadené v ich obci.

Čo sa týka **podnikateľského sektora**, iba 35 % profesionálov v spoločnosti prešlo dostatočným vzdelaním v oblasti energetických družstiev, a to aj napriek vysokej úrovni vzdelania (vysokoškolské vzdelanie 95 %). Pokiaľ ide o mieru **zlyhania pri zavádzaní** energetických družstiev, 40 % potvrdzuje, že existuje slabý zmysel pre komunitu, a teda 40 % zdôrazňuje, že vidiecke komunity sa stali vlajkovou loďou a väčšia účasť všetkých aktérov (35 %) ako **väčšina dôležité aspekty**. Medzi 100 % opýtaných však existuje veľká ochota zúčastniť sa seminárov a kurzov o družstvách na výrobu energie vo vidieckych oblastiach, čo naznačuje túžbu po lepších možnostiach odbornej prípravy. Je zaujímavé, že výsledky prieskumu ukázali, že väčšina respondentov **si uvedomuje potenciálne výhody energetických družstiev vo vidieckych oblastiach** (55 %), ale 40 % nie je do hĺbky. Okrem toho všetci respondenti prejavili záujem vstúpiť do energetického družstva.

V rámci **občianskej spoločnosti**, pokiaľ ide o **odbornú prípravu** o energetických družstvách na úrovni ich štúdia, väčšina (60 %) respondentov sa domnieva, že bola dostatočná. Pokiaľ ide o **začlenenie energetických družstiev do vidieckeho prostredia**, používatelia považujú environmentálnu udržateľnosť za najdôležitejšiu otázku (35 %), po ktorej nasleduje aktívna účasť všetkých zainteresovaných strán (25 %). 55 % respondentov tvrdí, že pozná **potenciálne výhody** zavedenia energetických družstiev pre verejnú správu vo vidieckych oblastiach, ale nie do hĺbky (40 %). Čo sa týka príčin **neúspechu** pri zavádzaní energetických družstiev, kľúčovým faktorom je slabý zmysel pre komunitu. Čo sa týka **výhod** zakladania energetických družstiev, najviac sa ukazuje, že vidiecke oblasti sa stali lídrami v ekologickej transformácii (40 %) a väčšia účasť všetkých miestnych aktérov (35 %). 100 % respondentov vyjadrilo svoju **ochotu zúčastniť sa** seminárov alebo kurzov o družstvách na výrobu energie v procesoch energetickej transformácie vidieckych oblastí.

Španielsko

V Španielsku tvoria väčšinu respondentov technici vo **verejnej správe**, čo predstavuje 74 % z celkového počtu. Osemnásť percent tvoria administratívni a obslužní pracovníci, zatiaľ čo 8 percent tvoria politické orgány. Podľa respondentov sú tri najdôležitejšie **aspekty zavádzania energetických družstiev** environmentálna udržateľnosť (62 %), úspora energie (59 %) a aktívna účasť všetkých zainteresovaných strán (53 %). Zatiaľ čo väčšina respondentov tvrdí, že **si je vedomá potenciálnych výhod energetických družstiev** pre verejnú správu vo vidieckych oblastiach (59 %), **ich znalosti nie sú hlboké**. Pokiaľ ide o dôvody **neúspechu pri zavádzaní energetických družstiev**, 71 % používateľov poukazuje na nedostatočnú účasť občanov alebo odbornú prípravu. Medzi hlavné **výhody** energetických družstiev patrí reinvestovanie zisku v obci, väčšia účasť všetkých miestnych aktérov a boj proti energetickej chudobe. Významná väčšina respondentov (85 %) vyjadrila **ochotu zúčastniť sa seminárov/kurzov** o družstvách na výrobu energie v procesoch energetickej transformácie vidieckych oblastí. Sú tiež otvorení účasti v energetickom družstve, ak je zriadené v ich obci.

Čo sa týka **podnikateľského sektora**, mnohým odborníkom v podnikovom sektore chýba dostatočné vzdelanie v oblasti energetických družstiev, napriek tomu, že majú vysokú úroveň vzdelania. To prispelo k nedostatočnej účasti a vyššej **miere zlyhania pri zavádzaní energetických družstiev**, ako uvádza 55 % respondentov. Medzi 68 % opýtaných však existuje veľká **ochota zúčastniť sa seminárov a kurzov** o družstvách na výrobu energie vo vidieckych oblastiach, čo naznačuje túžbu po lepších možnostiach odbornej prípravy. Je zaujímavé, že výsledky prieskumu ukázali, že väčšina respondentov **si**

nevedomuje potenciálne výhody energetických družstiev vo vidieckych oblastiach . Uvedomujú si však dôležitosť reinvestovania výhod **energetických družstiev** späť do samotnej obce. Projekt e-COOP má ďalšiu výhodu v **zvyšovaní povedomia** medzi všetkými zainteresovanými stranami, vrátane verejnej správy, o výhodách a príležitostiach spojených s energetickými družstvami. Týmto spôsobom môže podporiť prístup založený na spolupráci a podporiť aktívnu účasť rôznych subjektov zapojených do zakladania energetického družstva. Navyše 8 z 10 vyjadrilo záujem o vstup do energetického družstva.

V rámci **občianskej spoločnosti** , pokiaľ ide o **odbornú prípravu** o energetických družstvách na úrovni ich štúdia, väčšina (64 %) respondentov sa domnieva, že bola nedostatočná. Pokiaľ ide o **začlenenie energetických družstiev do vidieckeho prostredia** , používatelia považujú environmentálnu udržateľnosť za najdôležitejšiu otázku (60 %), po ktorej nasledujú úspory energie (48 %) a aktívna účasť všetkých zainteresovaných strán (46 %). Prevažných 90 % respondentov tvrdí, že má málo alebo žiadne znalosti o **potenciálnych výhodách** zavedenia energetických družstiev pre verejnú správu vo vidieckych oblastiach. Len 10 % tvrdí, že o nich vie. Čo sa týka príčin **neúspechu** pri zavádzaní energetických družstiev, kľúčovými faktormi sú nedostatočná participácia alebo školenie občanov, ako aj nedostatok verejných investícií, pričom to uviedlo 64 % a 44 % respondentov. Pokiaľ ide o **výhody** zakladania energetických družstiev, najčastejšie zvolenou možnosťou je boj proti energetickej chudobe (50 %), po ktorom nasleduje, aby sa vidiecke oblasti stali lídrami v ekologickej transformácii (48 %) a stali sa aktívnymi účastníkmi výroby energie. a spotreba (44 %). Významná väčšina respondentov (76 %) vyjadrila svoju **ochotu zúčastniť sa** seminárov alebo kurzov o družstvách na výrobu energie v procesoch energetickej transformácie vidieckych oblastí a 80 % prejavilo záujem o účasť v energetickom družstve, ak by sa malo realizovať. v ich obci.

Rakúsko

V Rakúsku tvoria väčšinu respondentov zamestnanci **verejnej správy** , čo predstavuje 90 % z celkového počtu. Podľa respondentov sú tri najdôležitejšie **aspekty zavádzania energetických družstiev** úspory energie (25,5 %) a aktívna účasť všetkých zainteresovaných strán a dopady na komunity (20 %).

Zatiaľ čo väčšina respondentov tvrdí, že **si je vedomá potenciálnych výhod energetických družstiev** pre verejnú správu vo vidieckych oblastiach (45 %), 25 % tvrdí, že **ich znalosti nie sú hlboké** , a tiež je tu pomerne veľké percento. respondentov (30 %), ktorí uviedli, že si to vôbec nevedomujú. Pokiaľ ide o dôvody **neúspechu pri zavádzaní energetických družstiev** , 71 % používateľov poukazuje na nízku účasť. Medzi hlavné **výhody** energetických družstiev patrí boj za zvýšenie solidarity. Významná väčšina respondentov (75 %) vyjadrila **ochotu zúčastniť sa seminárov/kurzov** o družstvách na výrobu energie v procese energetickej transformácie vidieckych oblastí. Sú tiež otvorení účasti v energetickom družstve, ak je zriadené v ich obci.

Čo sa týka **podnikateľského sektora** , mnohým odborníkom v podnikovom sektore chýba dostatočné vzdelanie v oblasti energetických družstiev napriek tomu, že majú vysokú úroveň vzdelania (univerzitné vzdelanie 56 %) alebo odborné vzdelanie (36 %). Čo sa týka vyššej miery **zlyhania pri zavádzaní** energetických družstiev, zdôrazňujú nedostatok verejných investícií a (40 %), zatiaľ čo dobré percento (23 %) považuje aktívnu účasť všetkých zainteresovaných strán za **najdôležitejšie aspekty** . 72 % opýtaných chce navštevovať semináre a kurzy o družstvách na výrobu energie vo vidieckych oblastiach, čo naznačuje túžbu po lepších možnostiach odbornej prípravy. Výsledky prieskumu ukázali, že 40 % respondentov **si uvedomuje potenciálne výhody energetických družstiev vo vidieckych oblastiach**, ale 32 % o tom nevie vôbec.

V rámci **občianskej spoločnosti** , pokiaľ ide o **odbornú prípravu** o energetických družstvách na úrovni ich štúdia, 80 % respondentov verí, že ju absolvovali. Pokiaľ ide o **začlenenie energetických družstiev do vidieckeho prostredia** , používatelia považujú sociálnu udržateľnosť za najdôležitejšiu otázku. Prevažných 86 % respondentov tvrdí, že má málo až dostatočné znalosti o **potenciálnych výhodách** zavedenia energetických družstiev pre verejnú správu vo vidieckych oblastiach. Pokiaľ ide o dôvody **neúspechu** pri zavádzaní energetických družstiev, nedostatočná účasť občanov alebo odborná príprava bola zdôraznená so 60 %. Z hľadiska **výhod** zakladania energetických družstiev je najčastejšie volenou možnosťou boj proti energetickej chudobe. Iba 60 % respondentov vyjadrilo **ochotu zúčastniť sa** seminárov alebo kurzov o družstvách na výrobu energie v procesoch energetickej transformácie vidieckych oblastí.

Írsko

V Írsku tvoria väčšinu respondentov zamestnanci **verejnej správy**, čo predstavuje 71,9 % z celkového počtu. Podľa respondentov sú tri najdôležitejšie **aspekty zavádzania energetických družstiev** environmentálna udržateľnosť (46,9 %), úspory energie (31,3 %) a dopady na komunity (28,1 %). Zatiaľ čo väčšina respondentov tvrdí, že **si je vedomá potenciálnych výhod energetických družstiev** pre verejnú správu vo vidieckych oblastiach (46,9 %), **ich znalosti nie sú hlboké** a je tu tiež pomerne veľké percento respondentov (40,6 %), ktorí uviedli, že si to vôbec neuvedomujú. Pokiaľ ide o dôvody **zlyhania pri zavádzaní energetických družstiev**, 71 % používateľov poukazuje na nedostatočnú účasť občanov alebo odbornú prípravu (31,3 %) a nedostatok verejných investícií (25 %). Medzi hlavné **výhody** energetických družstiev patrí boj proti energetickej chudobe. Významná väčšina respondentov (90,6 %) vyjadrila **ochotu zúčastniť sa seminárov/kurzov** o družstvách na výrobu energie v procesoch energetickej transformácie vidieckych oblastí. Sú tiež otvorení účasti v energetickom družstve, ak je zriadené v ich obci.

Čo sa týka **podnikateľského sektora**, 32,3 % odborníkov v podnikovom sektore nemá dostatočné vzdelanie v oblasti energetických družstiev, napriek tomu, že majú vysokú úroveň vzdelania (61,3) a absolvovali odbornú prípravu (35,5 %). Spomedzi nich 48,4 % poukazuje na nedostatok verejných investícií ako **mieru zlyhania pri zavádzaní energetických družstiev**. Preukazujú veľkú **ochotu (87,1 %) zúčastniť sa seminárov a kurzov** o družstvách na výrobu energie vo vidieckych oblastiach, čo naznačuje túžbu po lepších možnostiach odbornej prípravy. Je zaujímavé, že výsledky prieskumu ukázali, že väčšina respondentov **si neuvedomuje potenciálne výhody energetických družstiev vo vidieckych oblastiach (51,6 %)**. Uznávajú však dôležitosť reinvestovania **výhod** energetických družstiev späť do samotnej samosprávy, a to aj v boji proti energetickej chudobe.

V rámci **občianskej spoločnosti**, pokiaľ ide o **odbornú prípravu** o energetických družstvách na úrovni ich štúdia, väčšina respondentov sa domnieva, že je nedostatočná. Pokiaľ ide o **začlenenie energetických družstiev do vidieckych kontextov**, používatelia považujú environmentálnu udržateľnosť za najdôležitejšiu otázku (48 %), po ktorej nasledujú úspory energie (34,9 %) a vplyvy na komunitu (27,9 %). Prevažných 84 % respondentov tvrdí, že má len málo alebo žiadne znalosti o **potenciálnych výhodách** zavedenia energetických družstiev pre verejnú správu vo vidieckych oblastiach. Len 14 % tvrdí, že o nich vie. Pokiaľ ide o dôvody **zlyhania** pri zavádzaní energetických družstiev, kľúčovými faktormi sú nedostatočná účasť občanov alebo školenia, ako aj nedostatok verejných investícií, pričom 21,7 % a 23,9 % respondentov uviedlo toto, resp. Z hľadiska **výhod** zakladania energetických družstiev je najčastejšie volenou možnosťou reinvestovanie ziskov späť. Významná väčšina respondentov (81,4 %) vyjadrila **ochotu zúčastniť sa** seminárov alebo kurzov o družstvách na výrobu energie v procese transformácie energie vo vidieckych oblastiach.

Záver

Odpovede na prieskumy odrážajú rôznorodú škálu zainteresovaných strán, vrátane verejných činiteľov, podnikov, občanov a občianskej spoločnosti. Toto široké zapojenie signalizuje zvyšujúce sa ocenenie pre kolaboratívne prístupy pri riadení energetického prechodu. Vo všetkých krajinách však existujú značné medzery v informovanosti a chápaní energetických družstiev. Zatiaľ čo niektorí respondenti chápu ich potenciálne výhody, mnohým chýba hlboké pochopenie tohto konceptu. To podčiarkuje **naliehavú potrebu vzdelávacích iniciatív zameraných na zvyšovanie povedomia a vedomostí** medzi zainteresovanými stranami. Je evidentné, že aj napriek vysokému stupňu vzdelania, **sa – najmä medzi odborníkmi v podnikovom sektore – opakuje problém s nedostatočným vzdelaním**. Absencia špecifického školenia v energetických družstvách predstavuje potenciálnu prekážku úspešnej implementácie.

Riešenie tejto medzery si vyžaduje investície do prispôbených vzdelávacích programov navrhnutých pre rôzne skupiny zainteresovaných strán, aby boli vybavené základnými znalosťami a zručnosťami. Okrem toho medzi identifikované spoločné problémy patrí **nedostatočná účasť občanov, obmedzené verejné investície a absencia súdržnosti komunity** v súvislosti s týmito iniciatívami a témami. Tieto výzvy zdôrazňujú **potrebu cielených stratégií, ktoré podporujú zapojenie komunity a zároveň zabezpečujú financovanie budovania sociálnej súdržnosti v oblasti energetických kooperatívnych snáh**.

Je dôležité poznamenať, že respondenti uznávajú rôzne výhody spojené s energetickými družstvami, ako sú prínosy v oblasti environmentálnej udržateľnosti; zníženie celkových výdavkov na spotrebu energie; zvýšená sociálna súdržnosť v rámci

komunit; ako aj riešenie problémov súvisiacich s palivovou chudobou. Využitie týchto vnímaných výhod môže zohrávať kľúčovú úlohu pri získavaní podpory pri podpore širšej účasti v rámci kooperatívnych iniciatív.

Odporúčania

1. Vytvorte komplexné vzdelávacie a školiace programy prispôbené rôznym skupinám zainteresovaných strán, ako sú verejní činitelia, podniky, občania a organizácie občianskej spoločnosti. Tieto programy by sa mali zamerať na prehĺbenie pochopenia energetických družstiev, ich výhod a osvedčených postupov pre úspešnú implementáciu.
2. Využite ciele stratégie na zvýšenie zapojenia komunity a účasti na projektoch energetickej spolupráce. To môže zahŕňať vedenie kampaní na zvyšovanie povedomia, organizovanie komunitných stretnutí a implementáciu participatívnych rozhodovacích procesov, aby sa zabezpečilo, že rôzne hlasy budú vypočuté a zohľadnené.
3. Presadzovať zvýšené verejné investície do iniciatív energetických družstiev tým, že naliehame na vlády a tvorcov politik, aby uznali dôležitosť poskytovania finančnej podpory na prekonanie prekážok implementácie a zároveň uľahčili úspech týchto projektov.
4. Vytvorte platformy, ktoré uľahčia zdieľanie znalostí medzi rôznymi zainteresovanými stranami zapojenými do iniciatív spolupráce v oblasti energetiky. Tieto platformy umožnia zainteresovaným stranám vymieňať si skúsenosti, zdieľať osvedčené postupy a učiť sa jeden od druhého, čím sa posilní kolektívne učenie a zároveň urýchli pokrok smerom k spoločným cieľom.
5. Zabezpečte, aby všetky iniciatívy v oblasti energetickej spolupráce boli navrhnuté s ohľadom na dlhodobú udržateľnosť. To zahŕňa úvahy ako finančná životaschopnosť, riadiace štruktúry a odolnosť komunity, aby sa zaručil trvalý úspech a vplyv v priebehu času.

Zoznam kompetencií

Na základe kľúčových zistení, ktoré sme zhromaždili, bol identifikovaný zoznam základných kompetencií, ktoré účinne prispievajú k implementácii a úspechu energetických družstiev.

Všetky zainteresované strany vyjadrili potrebu dôkladného pochopenia koncepcie energetických družstiev, ich potenciálnych výhod a ich úlohy v procese energetickej transformácie. Na vyriešenie tohto problému je rozhodujúca **schopnosť rozvíjať komplexné programy vzdelávania a odbornej prípravy** prispôbené rôznym skupinám zainteresovaných strán. To zahŕňa navrhovanie učebných osnov, poskytovanie školení a hodnotenie vplyvu vzdelávacích iniciatív zameraných na zvýšenie povedomia a znalostí o energetických družstvách. Zainteresované strany okrem toho zdôraznili nedostatok podpory zapojenia komunity a účasti na projektoch energetickej spolupráce. Preto sú potrebné kompetencie v oblasti **komunitnej angažovanosti a participácie**, ktoré zahŕňajú zručnosti pri organizovaní komunitných stretnutí, vedení kampaní na zvyšovanie povedomia a implementácii participatívnych rozhodovacích procesov s cieľom zabezpečiť, aby boli vypočuté a zvážené rôzne hlasy. Okrem toho je kompetencia **zapojenia a spolupráce zainteresovaných strán** nevyhnutná na zapojenie a spoluprácu s rôznymi zainteresovanými stranami vrátane verejných činiteľov, podnikov, občanov a organizácií občianskej spoločnosti. Táto kompetencia je kľúčová pre budovanie partnerstiev, podporu spolupráce a mobilizáciu podpory pre projekty energetickej spolupráce.

Zistili sme tiež potrebu **kompetencie pri vytváraní a riadení platforiem na zdieľanie znalostí a spoluprácu** medzi zainteresovanými stranami zapojenými do iniciatív energetickej spolupráce. To zahŕňa **vytváranie fór, uľahčovanie diskusií** a podporu výmeny skúseností, osvedčených postupov a získaných skúseností. Zainteresované strany tiež zdôraznili nedostatok **kompetencií v strategickom plánovaní a implementácii**, najmä v energetických družstvách. Preto je nevyhnutná kompetencia strategického plánovania a implementácie, ktorá zahŕňa zručnosti v identifikácii kľúčových výziev a príležitostí, rozvíjanie cieľných stratégií a dohľad nad realizáciou akčných plánov na efektívne dosiahnutie cieľov projektu. Napokon je rozhodujúca schopnosť navrhovať iniciatívy energetickej spolupráce s dlhodobou udržateľnosťou. To zahŕňa zručnosti pri **posudzovaní finančnej životaschopnosti, rozvoji robustných štruktúr riadenia a zabezpečovaní odolnosti komunity**, aby sa zaručil trvalý úspech a vplyv v priebehu času. Tieto kompetencie sú neoddeliteľnou súčasťou riešenia výziev a napĺňania potrieb vyjadrených zainteresovanými stranami pri vývoji a riadení projektov spolupráce v oblasti energetiky.

RÁMEC KOMPETENCIÍ

Oblasti	Kompetencie
<p>Rozvoj komplexných vzdelávacích a školiacich programov prispôbených rôznym skupinám zainteresovaných strán</p>	<p>Aktívne počúvanie Spochybňovanie Pozorovanie Prieskum trhu Užívateľské prieskumy a rozhovory Mapovanie cesty zákazníka Analýza údajov Syntéza Kultúrne a kontextové povedomie Segmentácia zákazníkov Zákazníkov orientované myslenie Inovatívne myslenie Cross-Functional Collaboration Dizajn zameraný na používateľa</p>
<p>Riešenie problémov</p>	<p>Analytické myslenie Kritické myslenie Kreativita a inovácie Výskum Systémové myslenie Štruktúrované modely riešenia problémov Rozhodovanie Hodnotenie a riadenie rizík Komunikácia Kolaboratívne riešenie problémov Prispôsobivosť Riadenie zdrojov Vyjednávanie a kompromisy Učiť sa z neúspechu Time Management Vizuálne myslenie Informované riskovanie Vytrvalosť a odolnosť Neustále zlepšovanie</p>

Zapojenie komunity	Aktívne počúvanie Kultúrna kompetencia Efektívna komunikácia Budovanie vzťahov Mapovanie zainteresovaných strán Kolaboratívne rozhodovanie Uľahčenie Posilnenie a budovanie kapacít Posúdenie potrieb Riešenie konfliktov Prispôsobivosť Komunitné organizovanie Mobilizácia zdrojov advokácia Transparentnosť a zodpovednosť Plánovanie udržateľnosti Zber a analýza údajov Participatívny akčný výskum Oslava a uznanie
Od nápadu až po realizáciu	Strategické myslenie Projektový manažment Akčné plánovanie Pridelovanie zdrojov Zapojenie zainteresovaných strán Prispôsobivosť a flexibilita Riešenie problémov Komunikácia Vedenie a motivácia Riadenie rizík Rozhodovanie Time Management Spolupráca a tímová práca Meranie a vyhodnocovanie Vyjednávanie a budovanie vzťahov Zabezpečenie kvality Inovácia a kreativita Etické úvahy Nahlasovanie Nepretržité učenie

Plánovanie	<p>Strategické myslenie Stanovenie cieľa Analytický Riešenie problémov Time Management Prideľovanie zdrojov Rozhodovanie Komunikácia Riadenie rizík Prispôsobivosť a flexibilita Inovácia a kreativita Monitorovanie a hodnotenie Riešenie konfliktov Pozornosť na detail: Zabezpečenie presnosti v procese plánovania vrátane analýzy údajov a dokumentácie. Vyhýbanie sa prehliadnutiu dôležitých detailov. Finančná gramotnosť Prezentácia Vedenie a motivácia</p>
Finančný manažment	<p>Finančná analýza Rozpočtovanie a prognózovanie Strategické finančné plánovanie Riadenie nákladov Riadenie rizík Cash Flow Management Investičná analýza Finančné modelovanie Strategické zníženie nákladov Vyjednávanie Daňové plánovanie a dodržiavanie predpisov Etické finančné riadenie</p>

ZÁKLADNÉ KOMPETENCIE

Kľúčové kompetencie
Aktívne počúvanie: Pozorné počúvanie zákazníkov počas rozhovorov, rozhovorov a stretnutí so spätnou väzbou, aby ste skutočne pochopili ich obavy, túžby a bolestivé body.
Dopytovanie: Znalosť kladenia otvorených a skúmových otázok s cieľom povzbudiť zákazníkov, aby zdieľali podrobnejšie a podrobnejšie informácie o svojich potrebách.
Pozorovanie: Pozorne sledujte správanie, preferencie a interakcie zákazníkov, aby ste získali prehľad o ich potrebách bez toho, aby ste sa spoliehali len na verbálnu komunikáciu.
Prieskum trhu: Vykonávanie dôkladného prieskumu trhu s cieľom zhromaždiť údaje o demografii zákazníkov, ich správaní, trendoch a preferenciách, aby bolo možné pochopiť ich potreby.
Užívateľské prieskumy a rozhovory: Navrhovanie a vykonávanie prieskumov a rozhovorov s cieľom priamo získať spätnú väzbu od zákazníkov a názory na ich potreby a preferencie.
Mapovanie cesty zákazníka: Znalosť vo vytváraní vizuálnych reprezentácií cesty zákazníka, identifikácie bodov kontaktu a bolestivých bodov na ceste, ktoré môžu odhaliť nesplnené potreby.
Analýza údajov: Analyzujte kvantitatívne a kvalitatívne údaje zozbierané z rôznych zdrojov na identifikáciu vzorov, trendov a nových potrieb zákazníkov.
Riešenie problémov: Interpretácia spätnej väzby od zákazníkov s cieľom identifikovať základné problémy alebo výzvy, ktoré je potrebné riešiť pomocou inovatívnych riešení.
Komunikácia: Efektívna komunikácia je kľúčom k presnému sprostredkovaniu potrieb zákazníkov medzifunkčným tímom, zainteresovaným stranám a kolegom.
Kultúrne a kontextové povedomie: Citlivosť na kultúrne, sociálne a environmentálne faktory, ktoré môžu ovplyvniť potreby a preferencie zákazníkov v rôznych segmentoch.
Segmentácia zákazníkov: Znalosť kategorizácie zákazníkov do odlišných segmentov na základe spoločných charakteristík a potrieb, čo umožňuje cielenejšie riešenia.
Zameranie sa na zákazníka: Myslenie, ktoré stavia zákazníka do centra rozhodovania a zabezpečuje, že každá akcia je v súlade s potrebami zákazníka.
Inovatívne myslenie: Myslite kreatívne a skúmajte možnosti riešenia nesplnených potrieb zákazníkov jedinečnými a prelomovými spôsobmi.

<p>Medzi sektorová spolupráca: Spolupráca s tímami z rôznych oddelení (napr. marketing, dizajn, inžinierstvo) s cieľom získať poznatky a nájsť riešenia založené na potrebách zákazníkov.</p>
<p>Dizajn zameraný na používateľa: Oboznámenie sa s princípmi dizajnu, ktoré uprednostňujú potreby používateľov a zabezpečujú, že produkty a služby sú vyvíjané so zameraním na zlepšenie zákazníckej skúsenosti.</p>
<p>Analytika a metriky: Používanie nástrojov na analýzu údajov na sledovanie a meranie účinnosti marketingových kampaní. Interpretácia metrik na prijímanie rozhodnutí na základe údajov a optimalizáciu marketingových stratégií.</p>
<p>Riadenie vzťahov so zákazníkmi (CRM) : Správa údajov o zákazníkoch a používanie nástrojov CRM na budovanie a udržiavanie vzťahov so zákazníkmi. Personalizácia marketingového úsilia na základe interakcií a preferencií zákazníkov.</p>
<p>Rozpočtovanie a správa zdrojov: Efektívne pridelovanie zdrojov na maximalizáciu vplyvu marketingových kampaní v rámci rozpočtových obmedzení. Monitorovanie výdavkov a úprava stratégií podľa potreby na optimalizáciu návratnosti investícií.</p>
<p>Strategické plánovanie: Vypracovanie komplexných marketingových plánov, ktoré načrtnú ciele, cieľové publikum, správy, kanály a časové harmonogramy. Prispôsobenie stratégií tak, aby boli v súlade s meniacimi sa trhovými podmienkami a obchodnými cieľmi.</p>
<p>Prispôsobivosť a agilita: Udržiavanie aktuálnych trendov v odvetví, technologického pokroku a preferencií spotrebiteľov. Rýchle prispôsobenie stratégií reakcii na neočakávané zmeny na trhu.</p>
<p>Projektový manažment: Organizovanie a koordinácia medzifunkčných tímov na realizáciu marketingových kampaní a iniciatív. Stanovenie časových plánov, sledovanie pokroku a zabezpečenie plnenia výsledkov podľa plánu.</p>
<p>Vyjednávanie a budovanie vzťahov: Budovanie vzťahov s partnermi, ovplyvňovateľmi a zainteresovanými stranami s cieľom spolupracovať na spoločnom marketingovom úsilí. Vyjednávanie zmlúv a dohôd s cieľom maximalizovať vzájomné výhody.</p>
<p>Vzťahy s verejnosťou a médiami: Riadenie vzťahov s médiami a efektívna komunikácia s novinármi na zabezpečenie pozitívneho spravodajstva. Reagovať na krízy v oblasti public relations včas a efektívne.</p>
<p>Riešenie konfliktov: Konštruktívne zvládanie nezhôd a hľadanie riešení, ktoré sú prospešné pre tím. Schopnosť riešiť konflikty profesionálne a empaticky.</p>
<p>Otvorenosť voči spätnej väzbe: Vnímateľnosť pozitívnej spätnej väzby a konštruktívnej kritiky od členov tímu. Ochota učiť sa a zlepšovať na základe spätnej väzby.</p>

<p>Time Management: Efektívne riadenie času tak, aby sa splnili tímové termíny a priority. Koordinácia úloh a zodpovedností so spoluhráčmi s cieľom zabezpečiť včasné dokončenie.</p>
<p>Delegovanie: Rozdelenie úloh a zodpovedností podľa silných stránok a odbornosti členov tímu. Zabezpečenie spravodlivého a vyváženého pracovného zaťaženia medzi členmi tímu.</p>
<p>Budovanie dôvery: Vytváranie dôvery medzi členmi tímu prostredníctvom konzistentných a spoľahlivých akcií. Preukázanie integrity a spoľahlivosti vo všetkých interakciách.</p>
<p>Orientácia na cieľ: Zosúladenie individuálneho úsilia so všeobecnými cieľmi a zámermi tímu. Zameranie sa na spoločný účel tímu.</p>
<p>Povedomie o rozmanitosti a inklúzii: Oceňovanie a rešpektovanie rozmanitosti v tíme, rozpoznávanie rôznych prostredí, perspektív a silných stránok. Vytvorenie inkluzívneho prostredia, ktoré povzbudí všetkých členov tímu, aby prispeli.</p>
<p>Vzdialená spolupráca: Zručnosť v efektívnej práci s členmi tímu, ktorí sa nachádzajú v rôznych geografických lokalitách. Využívanie nástrojov a techník virtuálnej komunikácie pre vzdialenú tímovú prácu.</p>
<p>Zodpovednosť: Prevzatie zodpovednosti za individuálne a tímové záväzky. Dodržiavanie úloh a plnenie povinností voči tímu.</p>
<p>Etické vedenie: Presadzovanie prísnych etických štandardov a modelovanie integrity tímu. Robiť etické rozhodnutia, ktoré berú do úvahy blaho zainteresovaných strán a väčšie dobro.</p>
<p>Interpersonálne: Budovanie silných vzťahov a vzťahu s členmi tímu, kolegami a zainteresovanými stranami. Navigácia v rôznych osobnostiach a perspektívach s empatiou a rešpektom.</p>
<p>Vyjednávanie a vplyv: efektívne vyjednávanie s cieľom dosiahnuť obojstranne výhodné výsledky. Používanie presvedčania a vplyvu na usmerňovanie rozhodnutí a akcií.</p>
<p>Krízový manažment: Pokojné a strategické riadenie kríz alebo neočakávaných výziev pri zachovaní jasného zamerania na riešenia. Viest' s odolnosťou a sebadôverou v turbulentných časoch.</p>
<p>Hodnotenie a riadenie rizík: Identifikácia potenciálnych rizík spojených s rôznymi riešeniami a hodnotenie ich pravdepodobnosti a dopadu. Rozvoj stratégií na efektívne zmierňovanie alebo riadenie rizík.</p>
<p>Riadenie zdrojov: Efektívne pridelenie zdrojov (čas, rozpočet, pracovné sily) na implementáciu riešení. Maximalizácia vplyvu dostupných zdrojov.</p>
<p>Učiť sa z neúspechu : Pozeranie na zlyhania ako na príležitosti na učenie a prispôbenie stratégií na základe získaných skúseností. Podporovať kultúru, kde sa chyby konštruktívne analyzujú.</p>

Vytrvalosť a odolnosť: Vytrvať tvárou v tvár výzvam a neúspechom, nevzdávať sa ľahko. Prispôsobenie stratégií a vyskúšanie rôznych prístupov, keď je to potrebné.

Informované riskovanie: Podstupovanie vypočítaných rizík na základe dôkladnej analýzy a zváženia potenciálnych výsledkov. Ochota skúmať nekonvenčné prístupy.

Neustále zlepšovanie: Hľadanie príležitostí na neustále zlepšovanie aj po vyriešení problému. Uvažovanie o výsledkoch a zdokonaľovaní procesov pre budúce snahy o riešenie problémov.

Zosúladenie hodnôt: Zabezpečenie súladu rozhodnutí a akcií s osobnými, organizačnými a spoločenskými hodnotami. Integrácia etických úvah do každodenného rozhodovania. Dlhodobá perspektíva: Zváženie dlhodobých dôsledkov konania na budúce generácie a životné prostredie. Vyváženie krátkodobých ziskov s dlhodobou udržateľnosťou.

Zapojenie zainteresovaných strán: Zapojenie rôznych zainteresovaných strán s cieľom pochopiť ich perspektívy a obavy. Začlenenie spätnej väzby od zainteresovaných strán do rozhodovania.

Udržateľný dizajn a inovácie: Začlenenie princípov udržateľnosti do dizajnu produktu, služby alebo procesu. Hľadanie inovatívnych riešení, ktoré minimalizujú dopad na životné prostredie.

Environmentálne povedomie: Byť informovaný o environmentálnych výzvach a ich dôsledkoch. Robiť rozhodnutia, ktoré prispievajú k ochrane prírodných zdrojov.

Celoživotné vzdelávanie : Neustále dopĺňanie vedomostí o etických teóriách, postupoch udržateľnosti a globálnych problémoch.

Sociálna zodpovednosť: Uznanie zodpovednosti za pozitívny prínos pre spoločnosť a riešenie sociálnych problémov. Účasť na iniciatívach, ktoré podporujú sociálnu spravodlivosť a blahobyť.

Vyvažovanie kompromisov: Vyhodnocovanie a prijímanie informovaných rozhodnutí, keď sú etické úvahy a úvahy o udržateľnosti v rozpore s inými cieľmi. Hľadanie riešení, ktoré minimalizujú negatívne dopady a zároveň dosahujú želané výsledky. Hľadanie príležitostí na zvýšenie etického povedomia a udržateľnosti.

Advokácia a vplyv: Obhajovanie etických a udržateľných praktík v rámci organizácií a komunít. Využitie vplyvu na podnietenie zmien na miestnej aj širšej úrovni.

Reflexia a sebauvedomenie: Pravidelné uvažovanie o osobných hodnotách, predsudkoch a vplyve rozhodnutí. Snažiť sa zlepšiť etické myslenie a udržateľnosť založené na sebauvedomení.

<p>Mapovanie zainteresovaných strán: Identifikácia kľúčových zainteresovaných strán a jednotlivcov v rámci komunity, ktorí zohrávajú vplyvné úlohy. Rozvíjanie stratégií na zapojenie a zapojenie rôznych zainteresovaných strán.</p>
<p>Facilitácia: Vedenie produktívnych skupinových diskusií a aktivít na podporu participácie a dialógu. Navigácia v rôznych názoroch a podpora inkluzívnych konverzácií.</p>
<p>Posilnenie postavenia a budovanie kapacít: Posilnenie postavenia členov komunity poskytovaním vedomostí, zručností a zdrojov, ktoré potrebujú. Budovanie ich schopnosti prevziať vedúce úlohy a efektívne prispievať.</p>
<p>Organizovanie komunity: Mobilizácia členov komunity okolo spoločných cieľov a iniciatív. Organizovanie podujatí, workshopov a kampaní na podporu zapojenia.</p>
<p>Stanovenie cieľov: Definovanie konkrétnych, merateľných, dosiahnuteľných, relevantných a časovo ohraničených (SMART) cieľov plánu. Zabezpečiť, aby ciele boli realistické a v súlade s víziou organizácie.</p>
<p>Mobilizácia zdrojov: Identifikácia a zabezpečenie zdrojov, financovania a podpory na implementáciu projektov riadených komunitou. V prípade potreby využite externé partnerstvá a zdroje.</p>
<p>Advokácia: Obhajovanie v mene komunity pri riešení systémových problémov a obhajovaní pozitívnych zmien. Zosilnenie hlasov komunity s cieľom ovplyvniť politiku a rozhodnutia.</p>
<p>Hodnotenie potrieb: Vykonávanie hodnotení s cieľom pochopiť špecifické potreby a priority komunity. Identifikácia oblastí, v ktorých môže zapojenie viesť k zmysluplnému vplyvu.</p>
<p>Reporting: Vedenie presných záznamov o procese implementácie, prijatých rozhodnutiach a dosiahnutých výsledkoch. Poskytovanie pravidelných aktualizácií a správ zainteresovaným stranám.</p>
<p>Finančná gramotnosť: Pochopenie finančných dôsledkov plánu vrátane rozpočtovania a prognóz nákladov. Zabezpečenie súladu plánu s finančnými obmedzeniami.</p>
<p>Rozpočtovanie a prognózovanie: Vytváranie presných a realistických rozpočtov pre prevádzkové výdavky, projekty a iniciatívy. Vytváranie finančných prognóz na predvídanie budúcich príjmov, výdavkov a peňažných tokov.</p>
<p>Strategické finančné plánovanie: Zosúladenie finančných stratégií s celkovými cieľmi a zámermi organizácie. Vypracovanie dlhodobých finančných plánov na podporu rastu a udržateľnosti.</p>
<p>Riadenie nákladov: Identifikácia príležitostí na úsporu nákladov a implementácia stratégií na optimalizáciu nákladov. Kontrola nákladov pri zachovaní kvality a efektivity.</p>

Riadenie rizík: Identifikácia finančných rizík a vývoj stratégií na zmiernenie potenciálnych negatívnych dopadov. Monitorovanie a riadenie rizík súvisiacich s výkyvmi trhu, regulačnými zmenami a ekonomickými podmienkami.

Riadenie peňažných tokov: Monitorovanie peňažných tokov a odlevov s cieľom zabezpečiť likviditu a správne riadenie peňažných tokov. Rozvoj stratégií na efektívne riadenie pracovného kapitálu.

Investičná analýza: Hodnotenie investičných príležitostí a informované rozhodnutia o pridelovaní finančných prostriedkov. Vyváženie rizika a výnosu na dosiahnutie optimálnych investičných výsledkov.

Finančná zhoda: Zabezpečenie dodržiavania finančných predpisov, zákonov a požiadaviek na podávanie správ. Riadenie auditov a vedenie presných finančných záznamov.

Finančné modelovanie: Vytváranie finančných modelov na simuláciu rôznych scenárov a hodnotenie potenciálnych výsledkov. Používanie modelov na prijímanie informovaných rozhodnutí o alokácii zdrojov a finančných stratégiách.

Strategické znižovanie nákladov: Identifikácia oblastí, kde je možné znížiť náklady bez zníženia kvality alebo výkonu. Implementácia iniciatív na zníženie nákladov, ktoré sú v súlade s organizačnými cieľmi.

Daňové plánovanie a dodržiavanie predpisov: Rozvíjanie daňových stratégií na minimalizáciu daňových záväzkov pri súčasnom zabezpečení súladu s daňovými predpismi. Byť informovaný o zmenách v daňových zákonoch a predpisoch.

Etické finančné riadenie: Zabezpečenie súladu finančných rozhodnutí a postupov s etickými normami a organizačnými hodnotami. Vyhýbanie sa neetickým alebo podvodným finančným aktivitám.

W E S P _ _ _ E S U O E E E _ _ _ _ _ S F O L S S B O C T J O E E C L B > . . .

E-Coop Učebné osnovy

Názov

Učebné osnovy OVP „E-COOP ako umožniť komunite spoločne implementovať integrované balíky činností orientovaných na budúcnosť, ktoré reagujú na ich dlhodobé výzvy a príležitosti v oblasti energetickej transformácie“ .

Všeobecný popis

Projekt E-COOP sa snaží preskúmať procesy energetickej transformácie vo vidieckych oblastiach, pričom osobitnú pozornosť venuje úlohe energetických družstiev v týchto procesoch. Jeho cieľom je predovšetkým odhaliť, za akých podmienok energetické družstvá poskytujú priaznivé štruktúry na inicializáciu transformačných procesov vo vidieckych oblastiach a zapojenie príslušných zainteresovaných strán. Hlavným cieľom projektu je poskytnúť kľúčové nástroje na pochopenie úlohy energetických družstiev v procesoch energetickej transformácie vo vidieckych oblastiach, ktoré sú hnacím motorom individuálnej účasti a angažovanosti. Hlavným výsledkom je – prostredníctvom flexibilného programu odborného vzdelávania a prípravy zameraného na študenta, ktorý má prispieť k odstráneniu existujúcich medzier v riadení procesov energetickej transformácie vo vidieckych oblastiach – pomôcť odborníkom z verejných organizácií a súkromným subjektom zapojeným do rozvoja miestnych ekonomiky na budovanie znalostí a kapacít, hľadanie nových foriem organizácie a komunikácie a vytváranie vlastných obchodných modelov na udržanie ekonomickej hodnoty v regióne.

Cieľové publikum

- Organizácie odborného vzdelávania a prípravy, aby zvýšili svoju ponuku odbornej prípravy prostredníctvom učebných osnov odborného vzdelávania založeného na identifikovaných vhodných organizačných modeloch (družstvá) a stratégií na ich implementáciu
- Odborníci z verejných organizácií
- Súkromní herci
- Občania
- Podnikanie
- občianska spoločnosť

zabezpečiť, aby sa odstránili bariéry a aby mali prístup k informáciám a zdrojom, ktoré potrebujú na to, aby sa mohli zúčastniť na implementačných procesoch , vytvoriť povedomie o potenciáli rôznych národných a európskych programov a opatrení a zabezpečiť, aby existovala potrebná podpora na pomoc pri hľadaní inovatívnych odpovedí na identifikované výzvy a príležitosti.

Kľúčové slová a frázy (definície týchto výrazov nájdete v slovníku)

[Cieľové publikum](#) ; [zmiešané vzdelávanie](#) ; [praktikant](#) ; [kurz na mieru](#) ; [učenie sa prácou](#) ; [online vzdelávanie](#) ; [koučovanie](#)

Vyučovací jazyk

Jazyk jednotlivých partnerských krajín (angličtina, taliančina, slovenčina a španielčina)

Doručenie kurzu

V každej partnerskej krajine sa uskutoční jeden pilotný školiaci kurz pre 10 účastníkov (2 profesionálov z verejných organizácií a 2 Súkromní herci a 2 občania, 2 podniky a 2 občianska spoločnosť). Bude mať pracovný prístup v zmiešanom formáte a každý partner ho môže prispôsobiť podľa špecifikácií svojej krajiny (predpisy, zákony, cieľová skupina, školitelia, stážisti atď.). Pôjde tiež o kurz šitý na mieru, ktorý umožní školiteľom, poskytovateľom OVP a obchodným poradcům prispôsobiť obsah školenia profilu každého školiteľa a vytvoriť tak individuálnu vzdelávaciu cestu. Každý partner poskytne školiteľom svoj materiál.

Ciele

Tréningový program bude:

- poskytnúť účastníkom komplexné znalosti a pochopenie koncepcií energetického prechodu, vrátane technológií obnoviteľnej energie, energetickej účinnosti, princípov udržateľnosti a komunitných modelov spolupráce.
- vybaviť účastníkov potrebnými zručnosťami a kompetenciami, aby sa mohli aktívne zapájať do iniciatív v oblasti energetickej transformácie v rámci svojich komún
- zvýšiť schopnosť účastníkov viesť a uľahčovať spoločné úsilie zamerané na riešenie dlhodobých výziev a príležitostí v oblasti energetickej transformácie.
- umožniť účastníkom prevziať zodpovednosť za proces energetickej transformácie a stať sa aktívnymi činiteľmi zmeny vo svojich komunitách
- stimulovať inovácie a kreativitu medzi účastníkmi pri navrhovaní a realizácii činností orientovaných na budúcnosť, ktoré reagujú na vyvíjajúce sa výzvy a príležitosti v oblasti energetickej transformácie
- podporovať aktívnu účasť a zapojenie členov komunity do iniciatív v oblasti energetickej transformácie, podporovať pocit vlastníctva, spolupráce a kolektívneho rozhodovania

Výsledky vzdelávania

Stážisti budú môcť:

- Rozvíjať medzilidské, prierezové a podnikateľské zručnosti;
- Rozpoznať nové metódy a príležitosti na podporu a posilnenie energetického prechodu ;
- Vytvorte profesionálnu sieť;
- Naučte sa používať projektové nástroje;
- implementovať nové riešenia pre energetickú transformáciu ;
- Vypracujte a implementujte energetické stratégie .

Obsah kurzu

Uvítacie stretnutie a úvod do školiaceho programu

1. Začíname
2. Mapovanie kontextu a zainteresovaných strán s
3. Komunikačné nástroje
4. Zapojenie zainteresovaných strán:
  - Ciele: Tento modul poskytuje informácie o prístupe viacerých zainteresovaných strán, ktorý je kľúčovou zložkou prístupu ESG (Environmental, Social and Governance) komunitných družstiev na uľahčenie energetického prechodu.
  - Lekcie: Úvod, spoločnosti, občianska spoločnosť, verejná správa, príklady osvedčených postupov, závery a bibliografia.
  - Výsledky vzdelávania: V tomto module sa účastníci dozvedia o dôležitosti a výhodách uplatňovania prístupu viacerých zainteresovaných strán pri podpore energetickej komunity.
5. Zapojenie komunit:
  - Ciele: Tento modul poukazuje na dôležitosť podpory inkluzívnosti a demokratického rozhodovania v procese budovania energetických komunit. .
  - Lekcie: Úvod, zapojenie komunity, sociálna a komunitná zodpovednosť, vzdelávanie a školenia, príklady osvedčených postupov, závery a bibliografia.
  - Výsledky vzdelávania: účastníci sa naučia, aké dôležité je dodržiavať prístup ESG (Environmental, Social and Governance), ktorý zabezpečuje aktívnu účasť miestnej komunity na energetických rozhodnutiach a podporuje dlhodobú udržateľnosť v procese budovania energetických komunit.
6. Navrhovanie stratégie
7. Stratégia energetických družstiev (E-COOP).
8. Plánovanie akcií
9. Generovanie akcií
10. Zodpovednosť

Školiaci kurz bude mať 30 hodín.

- hodiny v triede;
- hodiny v online (asynchrónnych) reláciách;
- hodiny na pracovných stretnutiach;

Vyučovacie a učebné metódy

Školiaci kurz bude prebiehať formou zmiešaného vzdelávania s využitím online platformy. V rámci e-learningovej platformy účastníci nájdu vhodné učebné podporné materiály, ako sú články, prezentácie, legislatívne dokumenty, obchodné nástroje a ďalšie relevantné publikácie. Stretnutia v triede sa zamerajú na potreby účastníkov. Vznikne tak priestor na zdieľanie cieľov vzdelávania, teoretické diskusie a príklady, zodpovedanie otázok a ďalšie body, ktoré môžu byť relevantné. Pracovné sedenia budú využívať praktické príklady a študenti sú vyzývaní, aby sa podelili o svoje skúsenosti. Diskusia na základe praktických príkladov bude prebiehať aj pomocou prípadových štúdií, hrania rolí a iných techník. Účastníci školenia si môžu voľne prispôbiť vyučovacie a vzdelávacie metódy svojim potrebám a motiváciám v súvislosti s koučovacimi sedeniami, budú sa inšpirovať Sprievodcom pre personalizovaný tréning. Tréneri vytvoria pre účastníkov individuálnu vzdelávaciu cestu, pričom účastníci budú reflektovať a hodnotiť svoje zručnosti, znalosti, podnikateľské nápady a plány.

